

וטהר לבנו

חידושים וחידושים

כי תשא

לעילוי נשמת

אייל שומינוב בן פלורה ואשר הי"ד
שנפל בעזה ביום ראשון זה פרשת "כי תשא את ראש"
טז' אדר א' התשפ"ד.
ת. נ. צ. ב. ה.

ד"ר אהרן קאָפּאַן ז"ל אַמאָרען אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך
אָלע אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך
אָלע אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך אַהאַנדלעך

< העלון מחולק חינם – בשמחה מיועד לקחת לבית ללא תשלום >

זכה נא והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"
שמרון שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל העיד בכתב
הספר "מעורר מאוד"
ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה
חודו לה' חושלם כל ה2000 העמודים של החידושים שמשלימים את 7 הכרכים.
כך יחיד בס"ד בכל כרך 400 עמודים

כרך בראשית + מועדים נחרמו ב"ה
חסר
כרך שמות – ויקרא – במדבר – דברים – הגדה של פסח
כל כרך בערך 30 אלף ש"ח

גדול המחטיאו יותר מהורגו, וגדול המקדשו יותר מהמחייהו
כי המזכהו לחיי נצח זה טובה נצחית מושלמת
וה' יזכה גם אותך ואת יוצאי חלצידך שתזכו לחיות בעולם הנצח, והלואי גם בטוב בעולם הזה אמן

0527120333 יוחנן ריינר 106855@gmail.com

וטהר ליבנו – כי תשא

”כי תשא את ראש”

ונראה לתרץ, על פי הש”ך שכתב שחטא עם ישראל הנשארים שלא מתו בחטא העגל היה בכך שלא מחו בחוטאים ולא מנעו את החטא בכוח.

אומנם זה טעון ביאור שהרי חור ניסה למנוע את החטא מהם ורצוהו נפש, אבל הטענה על עם ישראל שאכן אדם אחד נגד קבוצה לא יכול לעצור בעדם אבל רוב רובו של עם ישראל שלא חטאו אם היו מתאחדים בוודאי היו יכולים לעצור את החוטאים בכוח הרוב!!

ולכן עם ישראל נענש שהחטא נשאר ככתם ותלוי ועומד ליום פקודה, וגם שעליהם היה להוריד את כתרי “נעשה ונשמע” שקבלו, ואכן עם ישראל הרכין ראש כי הם חטאו בכך שהרגישו חלשים לעמוד מול החוטאים בחטא העגל.

לכן צווה הקב”ה את משה “כי תשא את ראש בני ישראל”, שעם ישראל צריך לתקן את חטא העגל בכך שירימו את ראשם למעלה, ויכירו בעובדה שנכון שכל אחד הוא חלש ואפילו רק חצי אבל ביחד כל עם ישראל זה מצטבר לסכום גדול, ואכן ממחצית השקל שכל אחד נתן קצת רק חצי אפילו לא שלם בכל זאת מצירוף כולם ביחד עשו את האדנים שעל זה עמדו הקרשים של המשכן, ובעצם זה העמיד את כל המשכן.

ומתוך זה עם ישראל ילמד להכיר בכוח הציבור וההצטרפות לציבור לכוח גדול שיכול לעצור בעד החוטאים ולמנוע טומאה בעם ישראל, ולפעול גדולות ונצורות בעם ישראל, ובעצם על ידי האחדות הם זכו וקיבלו את התורה כפי שכתוב כשהגיעו למדבר סיני קודם מתן תורה בא’ סיוון שבאו “כאיש אחד בלב אחד”, וכפי שהוכחנו מדברי רש”י שזה היה היום המיוחד שעליו נאמר “תעבדון את האלוקים”, ולא על יום נתינת התורה!! כי עיקר התורה זה באחדות עם ישראל כאיש אחד בלב אחד.

והיות ובחטא העגל התפרקה החבילה, כי רוב רובו של עם ישראל שלא חטאו לא התאחדו למען ה’ לעצור את חטא העגל, והיה חסר להם את ה”כאיש אחד בלב אחד”, לכן היהודים הסירו את הכתרים שקיבלו במתן תורה שניתנה באחדות ישראל לאבינו שבשמים, אבל כאמור, הם התאחדו במחצית השקל ובתרומת המשכן ויחד הרימו ראש והחזירו את הקדושה לישראל, וכיפרו על חטא העגל.

ובפרט שבכל יום הקריבו קורבנות תמיד שנקנה ממחצית השקל של כל הציבור וכך באחדות ומכוח כל היחידים של עם ישראל שהתאחדו הקריבו קורבנות, כי אכן לכל יהודי יש חלק בקורבנות תמיד שנקנו מכספו ומכספי כל עם ישראל יחד.

לכן יהודי יקר, אם קשה לך להילחם נגד יצרך ולהתקרב לבורא עולם באמת, כי מי אני ומה אני?? אני חלש לעומת היצר החזק!! יש פתרון אתה יכול להצטרף לקבוצה גדולה ולהרגיש חזק מכוח הקבוצה, ותרים את ראשך בעוצמה מול היצר ותצליח לנצחו, וגם תפילתי שהלוואי וכל קהילות הקודש יתעלו ויתאחדו במכנה המשותף שיש לנו, - אהבת השם, אהבת התורה, יראת שמים, ואהבת ישראל, ובכך נרים את ראש בני ישראל אמן ואמן.

מחצית שקל תרומה לה’

ובבית הוא אומר: תרמתי בבית כנסת!! ואדם כזה שאוהב כסף אם בכל זאת הוא תרם פרוטה!! הוא מרגיש שנתן עולם ומלואו!! ובטוח שיצא ידי חובתו באופן המושלם לכל הדעות!!

בכל זאת התורה מלמדת אותנו שזה כבר במהות שלו בטבע שלו, שכל כסף שיש לו בארנק הוא מרגיש חסר.

כתב רש”י שמחמת חביבותן לפני המקום ספר אותם ג’ פעמים, משל לרועה שאהב את צאנו ומתו חלקם במגיפה ספר הרועה הנותרים לדעת כמה נשארו לו, ולכאורה קשה, שאם אכן מרוב חביבות ספר אותם, מדוע רק אחרי החטא והמגיפה נספרו, למה לא נספרו לפני החטא???

עוד שואל האור החיים הקדוש שלכאורה הלשון מטעה, שכתוב כי תשא את ראש, שאפשר להבין מזה שצריך לספור ראשים, והרי סופרים מטבעות כדי לדעת את סך היהודים, וגם מתאים יותר לכתוב “כי תפקוד” שמשמעותו ספירה, ואילו “תשא” משמעותו “להרים”, ולכן היה צריך להיכתב “כי תפקוד את בני ישראל”???

עונה האור החיים הקדוש, ע”פ המדרש ב”ר י”ב ט’ שהחוטא גורם בחטאו שיתכופף ראשו, ואילו הקדושה גורמת נשיאת ראש שמרימה את ראש – שזה מהותו ואיכותו של היהודי, ולכן נצטווה למנותם דווקא אחר מעשה העגל, ובלשון “כי תשא” לשון נשיאות ראש, שתשא ראש בני ישראל שראשם נמוך בגלל חטא העגל.

ובהמשך הפסוק “לפקודיהם”, כתב האור החיים, שזה כמו שכתוב במדבר ל”א מ”ט “ולא נפקד ממנו איש”, וביארו חז”ל יבמות ס”א שלא נמצא בהם אדם שחטא.

ולכאורה לא מובן סיום דבריו, כי אכן בספירה שהייתה בעת הקמת המשכן או כשחזרו ממלחמת מדין, שם אכן לא נמצא אדם שחטא, ולכן כולם נשארו ולא מת מהם אחד בחטאו, ואכן שם מתאים לשון פקודה, אבל כאן אחרי העגל, שחטאו ומתו מהם איך שייך הלשון לפקודיהם??

ונראה לתרץ בפשיטות שגם כאן כל מי שנשאר בחיים היה בלי חטא, כי כל החוטאים בעגל נהרגו או על ידי אדם או במגיפה – וזה בדיוק המשל עם הרועה והצאן שרש”י הביא, שנכון חלק נטרפו, אבל מי שנשאר הוא שלם ואהוב וחביב, ואת הנותרים השלמים והחביבים סופר הרועה.

אומנם אם כן נשאלת השאלה, מדוע הייתה להם כפיפות קומה, שכביכול ראשם היה כפוף למטה, הרי הנותרים היו מושלמים שלא חטאו???

וגם למה נשאר החטא תולה על עם ישראל ככתוב “וביום פקדי ופקדתי”, הרי הנותרים היו נקיים בלי חטא?? וגם למה הסירו את עדיים - הכתרים שקיבלו מהר סיני על שאמרו נעשה ונשמע, וגם בורא עולם דרש מהם להסיר את הכתרים, הרי הם – הנותרים לא חטאו???

לדוע מאמר חז”ל “אין אדם מת וחצי תאוותו בידו” - קהלת רבה א’ ל”ב – ועל פי זה כתב בעל “המקדש מרדכי” שאת זה באה התורה לרמוז לנו, שיתנו מחצית השקל, כי בכסף אין שלימות, כיון שאדם האוהב כסף כל כסף שיש לו זה חצי ממה שהוא רוצה.

ולמרות שכאן מדובר על תרומה, ובדרך כלל בתרומה זה בדיוק הפוך, שבבית כנסת הוא אומר: תרמתי בבית!!

וזהר לבנו – כי תשא

בעולם למקסיקני שמתחרה בך, לכן אתה חותר בכל מחיר ושואף להכפיל את רכושך ל 80 מיליארד, ככה תהיה מוגן מלסכן את מעמדך, אם כן חסר לך 40 מיליארד דולר, ולכן באמת חסר לך הון עתק, אבל לי חסר מקסימום רבע מיליון דולר, אז תגיד לי, למי חסר יותר כסף??? מזל, שביל גייטס לא ביקש ממני תרומה!!!

ויתכן לפי זה לפרש את הפסוק "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל", כי האוהב כסף שהוא עשיר, כשנתן לצדקה הוא מרגיש שנתן שלם, ואילו העני שנתן מפת לחמו הרבה יותר אחוזים מרכושו לעומת העשיר, מרגיש שנתן פחות ממה שצריך, לכן מזהירה התורה, עשיר! זכור שכל מה שתרמת זה רק חצי ולא מושלם, ולעני אומרת התורה, תרגיש טוב ואל תמעט בערך הנתינה שלך, כי נתינתך שווה לנתינת העשיר.

ללמדנו, שהאנשים הפשוטים ואפילו העניים הלב שלהם רחב ופתוח לעזור לאחרים לפעמים הרבה יותר מהעשירים, אנשים שמתרימים בכוללים מספרים שאת החמימות ונדבת הלב האמתית הם מוצאים אצל האברכים שחיים בצניעות ממש. העני לא ימעט!! גם שקועים בתורה וגם מסתפקים במועט, אבל לעני הם נותנים את כל ליבם.

ונלמד מזה גם בעניין הרוחני, שמי שאין לו יחוס ומעמד חשוב בעם ישראל, לא ייפול ברוחו אלא אדרבא ממך יתחיל הייחוס, כי ליבך פתוח יותר לרווחה להתעלות, כמאמר חז"ל נדרים פ"א היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה, הנה משה רבינו התקנא בגדלותו של רבי עקיבא שהיה בן גרים, ואמר לקב"ה שרבי עקיבא מתאים ממנו לתת תורה לעם ישראל, ומצד שני המיוחסים שבעם אשריכם שיש לכם זכות אבות אבל זכרו שעליכם להתאמץ בעצמכם כי להגיע לשלימות זה רק מכוח עבודה עצמית קשה ואמתית, ואם תשקיעו בכל כוחכם תשיגו גם כח זכות אבותיכם ותגיעו לפסגות רוחניות אמון.

"העשיר לא ירבה" – מטבע של אש-המשך

אומרת התורה "העשיר לא ירבה", עצם הדבר שיש לך רצון לתת יותר זה כבר מכפר, ויתכן שזה מסביר מה הכוונה נתקשה משה, עד שהראהו הקב"ה מטבע של אש, ואמר לו כזה יתנו, וכי מה הקושי למשה להבין מה זה מטבע???

אלא למשה היה קשה איך אפשר לבוא לעשיר צדיק ולהגיד לו תתכפר במחצית השקל בשעה שלעשיר זה לא נחשב כלל נתינה, הוא מרגיש שלא תרם וממילא לא התכפר!! הראה לו הקב"ה מטבע של אש, ואמר לו כזה יתנו, דהיינו שיתנו לווייה אכילה שתיה ר"ת ש"ל א"ש, שלעניים יתנו ברחבות היד והלב לכפר כשאיפת ליבם הטהור, וכשינהגו כך בעניים, אזי המחצית השקל תכפר עליהם בשלימות.

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל"

אבל זוהי הכפרה לכפר על נפשותיכם שלמרות הקושי יהודים מתחברים יחד, וכוח האחדות היא לכפר על נפשותיכם, כדרך שיש חיבור ואחדות בקטורת עם החלבנה שריחה רע והיא רמז לפושעי ישראל שמתאחדים עם הלבונה הזכה ושאר סממני הקטורת, וביחד זה מכפר על עם ישראל, לכן כתב רש"י שתספור את השקלים השלמים, שתאחד בין העשיר לעני לשקל שלם, כי האחדות בעם ישראל, היא הנותנת לכפר על נפשותיכם.

שמן משחת קדש יהיה זה לי לדרתיכם

שכתוב שם: שאהרן הכהן חשש על 2 טיפות שמן המשחה שהיו תלויות על זקנו שמא מעל בקודש בגלל טיפות אלו, ולכאורה תמוה וכי מדוע זה יחשב למעילה? הלוא משה חויב על פי הקב"ה למשוך את אהרן בשמן המשחה???

ולפי דברי האברבנאל הדברים מובנים, שהרי כל השמן שנמשח חזר לכלי של משה כך שלא יחסר מאומה משמן

להמחיש זאת אספר לכם מעשה שהיה ולא היה, פעם ישבתי בגינת חמד בסנטרל פארק במנהטן, ולפתע התיישב לצידי אדם שפניו היו מוכרות לי, כי זה היה ביל גייטס, וכשאני מתבונן בו הוא מפתיע אותי ופונה אלי: אתה מזהה אותי?? כן בוודאי ענית לי: אתה ביל גייטס, נו, תשלים את המשפט הוא אומר לי!!! למה אני צריך להשלים, שאלתי אותו?? הוא מחייך ואומר תשלים "העשיר מספר אחד בעולם!!!"

אמרת לו אדוני טעית, לדעתי אתה בבעיה כלכלית יותר גדולה ממני, כי לך חסר יותר כסף ממני!!! הוא פתח עיניים גדולות, ואמר לי: יש לך מושג כמה כסף יש לי?? לי יש 40 מיליארד דולר!!! איך אתה מדמיין שחסר לי יותר כסף ממך???

ענית לו, ביל!!! לא טעיתי, אני אסביר לך זאת בפשטות, הרי אתה מפחד כל הזמן להפסיד את התואר מקום ראשון

שהאנשים הפשוטים ואפילו העניים הלב שלהם רחב ופתוח לעזור לאחרים לפעמים הרבה יותר מהעשירים, אנשים שמתרימים בכוללים מספרים שאת החמימות ונדבת הלב האמתית הם מוצאים אצל האברכים שחיים בצניעות ממש. העני לא ימעט!! גם שקועים בתורה וגם מסתפקים במועט, אבל לעני הם נותנים את כל ליבם.

ונלמד מזה גם בעניין הרוחני, שמי שאין לו יחוס ומעמד חשוב בעם ישראל, לא ייפול ברוחו אלא אדרבא ממך יתחיל הייחוס, כי ליבך פתוח יותר לרווחה להתעלות, כמאמר חז"ל נדרים פ"א היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה, הנה משה רבינו התקנא בגדלותו של רבי עקיבא שהיה בן גרים, ואמר לקב"ה שרבי עקיבא מתאים ממנו לתת תורה לעם ישראל, ומצד שני המיוחסים שבעם אשריכם שיש לכם זכות אבות אבל זכרו שעליכם להתאמץ בעצמכם כי להגיע לשלימות זה רק מכוח עבודה עצמית קשה ואמתית, ואם תשקיעו בכל כוחכם תשיגו גם כח זכות אבותיכם ותגיעו לפסגות רוחניות אמון.

אין מקרא יוצא מידי פשוטו, יש יהודים עשירים צדיקים שנותנים צדקה מכל ליבם, ועליהם נאמר ש"ניסיון העושר קשה מהעוני", כי בהיות האדם עני ושבור מרגיש יותר צורך לפנות לבורא עולם, אבל עשיר שכביכול מסודר בחיים, בקלות יכול להגיע למצב "וישמן ישרון ויבעט".

ובכל זאת יש בעם ישראל אין ספור עשירים שלמרות הניסיון הקשה הם יראי שמים עצומים, ומתנהגים בענווה, ונותנים את כל ליבם לדבר מצווה, אשרי חלקם, ויש לקנא בהם, לא רק בעושר הגשמי, אלא בעושר הרוחני שיש להם, בזכויות הגדולות שעומדים כראוי בניסיון.

ועשירים צדיקים אלו לא מסוגלים לתת רק חצי שקל, ועוד שזה בא "לכפר על נפשותיכם", והם חשים בושה איומה איך אני אכפר על נפשי בנתינה קטנה כזו, ועל זה

כתב רש"י – "אלא יתנו כל אחד מחצית השקל, ותספור את השקלים ותדע מניינם", וכמובן יש לשאול, אם נתנו על כל אדם מחצית השקל הרי צריך לספור חצאי שקלים, למה כתב רש"י שסופרים שקלים שלמים???

ונראה, שלעשיר ועני קשה להתחבר בנתינה כספית, זה אולי כבוד לעני שהשתווה לנתינה של העשיר אבל לעשיר זה קשה שהוא כביכול שותף שווה לנתינה של העני.

יהיה "זה" לדורותיכם - כתב רש"י מכאן למדו רבותינו שלא חסר מאומה משמן המשחה שעשה משה רבינו וכולו שמור לעתיד לבוא.

וכתב האברבנאל כי כביכול הכל נשאב חזרה לכלי של שמן המשחה של משה, ולפי זה מובן דברי הגמרא כריתות ה' ב'

וזהר לבנו – כי תשא

כנראה חזר לכלי בפטירת אהרן אם כן אין כאן שום חיסרון ושום מעילה בשמן הקודש??

אלא ייתכן שאהרן חשש שכל זמן שהשמן תלוי בזקנו היה מאיר כיהלומים לחזק יהודים ולעשות שלום בין יהודים, וייתכן שאהרן חשש שהוא גם יהנה מזה שלא לשם שמים, וכך יבוא לכדי מעילה חס ושלום, וכפי שהארכתי בפרשת צו.

המשחה של משה, אבל אצל אהרן נשארו 2 טיפות בזקנו ולכן טיפות אלו חסרים בשמנו של משה, לכן חשש אהרן שמא מעל בהם.

ונשאלת השאלה, בכל זאת זה לא אשמתו שהשמן נשאר בו ולא חסר בנס לכלי?? וגם הרי בכל זאת השמן הזה

”קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה סמים ולבנה זכה”

כי גם בתורה החלבנה מופיעה חמישית, כי לא שווה מצד אחד לקרב ומצד שני לתת לו הרגשה שהוא בצד, אלא עלינו להכניס אותו למרכז.

וגם ”בד בבד יהיה” שכל הסממנים באותה קבוצה היו במשקל שווה של 70 מנה, ככה הפושע ירגיש נוח ונעים שכולם כביכול באותו משקל כמוהו, ולכן כתוב ממולח שזה מעורב ”טהור קודש”, עוד לפני הפסוק ”ושחקת ממנו הדק היטב”, כי כשמערבבים יחד את הרשע ביחד עם הצדיקים זה הופך את כלל ישראל לקדוש וטהור.

בקטורת היו 11 סממנים, אחד מהם היה חלבנה שריחה רע, וכפי שרש”י פירש זה היה כנגד הרשעים פושעי ישראל, שגם אותם צריך לצרף לעם ישראל, אבל נשים לב, מדובר שיש כבר מנין בלעדיהם, כי יש 11 סממנים - 10 מלבד החלבנה, וכן זכיתי ומצאתי במהרש”א כריתות ו’ ב’, וכן צריך שאחד מהמניין יהיה צדיק קדוש וטהור בבחינת ”לבונה זכה”.

אבל חשוב לשים לב כשמחברים את כולם ביחד אז החלבנה – ”הפושעים” לא יהיו בצד ובסוף, אלא באמצע,

על כן מחובתנו לקרב יהודים רשעים ופושעים לעבודת ה’ ולצרפם ל”מרכז” הקהילה והחבורה שלנו, אבל צריכים כוח של עשרה צדיקים חוץ מהרשע, וצריך שיהיה בחבורה גם צדיק גדול שהוא בבחינת לבונה זכה, ובעזרת השם נשתדל בכל כוחנו להיות מחוברים תמיד לחבורה שיש בה לבונה זכה, ונשאף ונגיע לכך שנהיה בעצמנו לבונה זכה, ושעם ישראל יהיה ממולח, מעורב באחדות ובשוויון למרות שיש 11 סממנים שונים, ונזכור שביחד זה ”טהור קודש”, בהצלחה אמן ואמן.

ושחקת ממנו הדק היטב

הסממנים של הקטורת יחד ועושים אותה יחידה שלימה מאוחדת???

ונראה לתרץ שאדרבא, היות והקטורת מסמנת את אחדות עם ישראל, דווקא לכן יש צורך שכל אחד יהיה מושלם לפני שמתאחד עם הכלל, כי גם בציבור חייבים שכל פרטי ישתדל להיות מושלם ולא יאמר גם ככה אני בטל בכלל הציבור.

בתפילה אומרים אנו את המשנה בכריתות ו’ פטום הקטורת כיצד, ושם כתוב: בורית כרשינה - ששפין בה את הציפורן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין - ששורין בו את הציפורן, כדי שתהא עזה.

והנה יש צורך שתהא עזה כי כך יהיה ריח טוב בקטורת, אבל לא מובן לצורך מה צריך ליפות את הציפורן בכדי שתהיה נאה, הרי ממילא מערבבים ושוחקים את כל

ללמדנו, שבחיים אסור לנו להסתפק במועט ברוחניות, אלא עלינו להשתדל להוציא מאתנו את המקסימום האפשרי, ולמרות שאחרים ובעצם כל הציבור לא עושים כן, אתה כן תעשה כן!!! ודעו לכם כי אם לא נעשה יותר מהציבור, אזי היינו מפסידים הרבה גדולי ישראל והרבה ספרים חשובים לא היו יוצאים לאור, אלא חובה עלינו להוציא מאתנו את כל הכוחות למען כבוד בורא עולם והפצת תורתו, גם אם נהיה חד בדרא!!! ונגד הזרם!!! ככה מצליחים יותר בלי שום ספק!!! רק חזק ואמץ אמן ואמן!!!

ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור, ואמלא אתו רוח אלוקים בחכמה ובתבונה ובדעת

אלא ייתכן שדווקא התורה מיחסת אותו אחרי חור, כי חור נרצח כשניסה בגופו לעצור את עם ישראל שלא יעשו את העגל, ואיזה צער נגרם לחור הצדיק שלא רק שלא נמנע החטא אלא גם הוסיפו חטא על פשע שרצחו אותו, ולמרות מותו עם ישראל לא נבהל אלא המשיכו לחטוא בחטא העגל, ולכן זכה חור שנכדו יבוא ויתקן במעשה ידיו את אותו חטא שסבו כל כך רצה למנוע, ולכן זכה נכדו הנער וה’ מילא אותו ברוח הקודש ובחכמה ובתבונה.

ועם ישראל שמח שהנכד של הנרצח הוא בנה את המשכן שמתקן חטאם, כי השלמת המעגל בין חור לנכדו זה הראה לכולם שהמשכן באמת התיקון המושלם ביותר לחטא העגל, וזה אומר לנו הקב”ה: ”ראו” מה כוחה של מסירות נפש של חור, דמו לא נשפך לריק, הנה נכדו זכה לקבל חכמה ורוח הקודש וזכה ובנה את המשכן וכלי הקדש.

מסביר רש”י, חכמה – זה מה שאדם שומע דברים מאחרים ולמוד, תבונה – זה להבין מלבד מתוך דברים שלמוד, ודעת – זה רוח הקדש, והנה בגמרא סנהדרין ס”ט כתוב שבצלאל היה בן 13 כשבנה את המשכן והכלים, ופלא הדבר איך זכה בגיל צעיר כזה לרוח הקודש, איך?? אומנם לגבי חכמה ותבונה יכול להיות שהיה מוכשר מאוד ונולד עליוי וגאון, אבל רוח הקודש בגיל כזה, איך???

נבוא עולם אומר ”ראה” בהתפעלות, תתבוננו, תראו, תלמדו מזה, אבל באמת איך מגיעים לכך?? וגם קשה הרי הוא היה נכד של מרים אחות משה מדוע לא יחסו אותו אחרי משה?? וגם למה דווקא אותו יחסו ביותר דורות מעליו, ואילו את השני שעזר בבניה אהליאב יחסו רק אחר אביו ”בן אחיסמך למטה דן”??

ללמדנו, שהרבה פעמים אנחנו רואים שאנשים רבים מתפללים על חולה שלא ימות, ובוכים ומתחננים בלב נשבר לבורא עולם שירחם על אותו חולה, אבל בסופו של דבר החולה נפטר לצער כולם, ואז ישנה מחשבה שמתגנבת אצל חלק מהאנשים שמציקה ושואלת אז בעצם למה היו כל התפילות והתחנונים, האם הכל היה לריק ולחינם???

חייבים אנו לדעת בבירור ובאופן מוחלט ששום דבר טוב לא הולך לריק ולחינם, הכל ינוצל כראוי ובהמשך נראה ניסים שלא נבין בזכות מה הם קורים לנו באופן אישי או לכלל הציבור, אבל פשוט בורא עולם העביר את הזכות ואת התפילות מאז ועכשיו הם פועלים את פועלם, לכן יהודים אל יאוש השתדלו והרבו תחינה ובקשה בפני שוכן מרומים, וכל תפילה וכל מסירות נפש אינה הולכת ריקם היא בוודאי תפעל בעוצמה, רק האמינו ותאמנו אמן ואמן.

וְטָהַר לְבָבוֹ – כִּי תִשָּׂא

ואמלא אתו רוח אלוקים בחכמה ובתבונה ובדעת

בידי יהודים!!! **ועוד** סמוך כל כך לקבלת התורה - 40 יום לאחר שזכו וראו את בורא עולם בקבלת תורה!!! **וגם** לא שאל את עצמו, למה הקב"ה לא עשה נס לעזור לסבו להינצל מידי רוצחיו מאחיו היהודים, **למרות** שבאותו זמן היו ניסים גלויים!!!

אלא בצלאל הנער הצעיר בן ה 13 היה חדור אמונה תמימה בבורא עולם, והתגבר על מידת הכעס הטבעי ורגשות הנקמה שהם רגשות שכמעט אי אפשר למחוק אותם, ובאמונה ובמידות טובות התגבר על זה!!! **לכן** זכה והתמלא ברוח הקודש.

כי בורא עולם אומר לו: **אתה רוקנת כעס וזעם, אני אמלא אותך באוצרות משמים**, כולל **"רוח הקודש"**, וזו לא סתם מתנה, אלא זו מתנה שבאה תמורת עבודת המידות ואמונה תמימה, **זה דורש הקב"ה "ראוי"** יהודים יקרים התבוננו: מה אפשר להשיג באמונה תמימה ובתיקון המידות ואפילו בגיל צעיר מאוד!!!!

ללמדנו, שעל ידי אמונה תמימה אפשר להתגבר על כל צער וכעס וכאב, וגם אמונה תמימה עוזרת לתיקון המידות, ומקטנות מגיל הרך עלינו להתחזק ולחנך לאמונה טהורה ולמידות טובות, והיא המתנה הטובה ביותר שהורים יכולים להעניק לילדים שלהם דור העתיד.

ראו - המשך

אלא לומר לנו, שהקב"ה מעוניין לתת לנו את המקסימום שזה רוח הקודש, **ובעצם לכל אחד יש את מה שחנן אותו הבורא בדעת**, שזה **רוח הקודש**, רק עלינו לקיים את דברי הברכה הקודמת **"וקדושים בכל יום יהללוך סלה"**, וגם טובים במידות טובות הבאות מתוך קדושת הלב.

על כן, יהודים קדושים וטהורים, תמיד אמרת לעצמך מי אני ומה אני?? אני רחוק מהקדושים אשר בארץ ואשר היו בדורות הקודמים כמרחק שמים לארץ, אבל דע לך גם אתה יכול!!! גם בך טמונה עוצמה אדירה, זה כבר מובנה בך, רק תקיים את **"וקדושים בכל יום"** ובעזרת השם נזכה לראות באור ה' ולזכות לרוח קדשו אמן ואמן.

אך את שבתתי תשמרו כי אות בניי וביניכם לדעת

שהם לא מרגישים בשבת שום טעם של גן עדן, להיפך משעמם להם מאוד בשבת, כי בשבת הם מוגבלים מלעשות הרבה מתחביבם, אז איפה כאן **"לדעת"**? **איפה המתנה??**

ונראה שכשהתורה אומרת ששבת היא **"אות"**, הכוונה ששבת זה סימן ומדד לבן אדם מה מצבו הרוחני, ומה מצפה לו בעולם הבא.

זה "לדעת כי אני ה' מקדשכם", שעל ידי השבת אתה יכול לדעת כמה אתה קדוש ועד כמה אתה קרוב לבורא עולם ומה גודל חלקך בעולם הבא – **כי "אות היא בניי וביניכם"**.

וכן מצאנו **באות ברית קודש**, שכמה שאדם שומר על בריתו בקדושה כך הוא מחובר יותר לה', שרק אדם ששומר על קדושת הברית למרות כל הקושי, הוא מרגיש יותר ויותר את החיבור ואת הברית שבינו להקב"ה.

וכן באות של תפילין, שזה קשר בינינו לבורא עולם בלב ונפש, וגם בזה יש מבחן לבן אדם עד כמה הוא באמת מחובר לבורא עולם, כי אם הוא לא מרגיש כלום סימן שהוא עצמו רחוק ומנותק מבורא עולם.

ללמדנו, שאם אתה לא מרגיש התעלות בשבת ולא מרגיש קשר לבורא עולם בתפילין ולא מרגיש קדושה ואות ברית בברית קודש, זה לא חיסרון חלילה במצווה, אלא החיסרון הוא בך, אתה כשלת במבחן ועליך להשתפר ולתקן מעשיך, ולהשיקיע יותר בתורה ובמצוות ולהתחנן בתפילה שתבער בך אש קודש ולא תרדמת חורף, שיהיה לך מח ולב וכוחות לעבודת הבורא יתברך אמן ואמן.

ובדרך אפשר אגב חג פורים הקרב ובא, גם **"עד דלא ידע"** בפורים זה מבחן לאדם, כי נכנס יין יצא סוד, ויש שאצלם זה שמחה של מצווה ודברי תורה ושירה בדביקות, ויש שאצלם חלילה זה שמחה והוללות וליצנות וניבול פה.

וייתכן שלכן אין מניחים תפילין בשבת כי כפי שמקובל לומר בין התלמידים שאסור לעשות 2 מבחנים ביום, כי אם בן אדם יראה ביום אחד שהוא נכשל בכמה מבחנים הוא עלול להישבר לגמרי ולהתייאש חלילה, ולצורך עניין זה ברית מילה לא נחשב כי זה קבוע כל הזמן וכבר כביכול התרגל לציון, ורק במבחנים מתחדשים כמו תפילין ושבת אלו משפיעים על האדם לרעה אם ימצא שנכשל בשניהם יחד.

וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק

וראיתי בחפץ חיים על התורה החדש מספר מעיין חיים, שהחפץ חיים דרש בעיירה נגד ריקודי תערובות בחתונות רח"ל, וציין בפניהם את דברי רש"י שעם ישראל בחטא העגל חטאו ב 3 עבירות החמורות: עבודה זרה שפיקות דמים וגילוי עריות.

בדרך כלל נכד של אדם צדיק שנרצח, מלא הוא בכעס ובזעם ובשנאה ויקדת אש על רוצחי סבו והקדוש, ואם אכן היה ליבו של בצלאל נכדו של חור שנרצח מלא בכעס ובזעם, ייתכן שאולי הוא לא היה מסכים לעזור לעם ישראל לתקן את חטאם.

ובעצם גם בורא עולם לא היה מסכים שאדם כזה יבנה את המשכן, כי כתוב ו**"אמלא אותו"** שחייב שיהיה לב ששייך למלא אותו, ואם הוא היה מלא בכעס לא הייתה אפשרות שיתמלא, כי לבו היה כבר מלא בזעם, ואין מקום בלבו פנוי שיתמלא ברוח ה' ובחוכמה ובתבונה ובדעת.

ואם כן ממילא יש כאן עוד התבוננות, **"ראו"** והתבוננו באצילות נכד צדיק זה, שנכד זה ליבו היה ריק מכעס וזעם!!! **ואיך הוא הגיע לזה??** כי הוא מילדות חי באמונה שלימה שהכל משמים, ולכן עמד בהצלחה בצדקותו גם בעת ניסיון קשה באמונה, שלא שאל והרהר, איך יתכן הדבר שצדיק קדוש וטהור נרצח דווקא

ללמדנו, שעל ידי אמונה תמימה אפשר להתגבר על כל צער וכעס וכאב, וגם אמונה תמימה עוזרת לתיקון המידות, ומקטנות מגיל הרך עלינו להתחזק ולחנך לאמונה טהורה ולמידות טובות, והיא המתנה הטובה ביותר שהורים יכולים להעניק לילדים שלהם דור העתיד.

מאחר והקב"ה דורש מאתנו, **"ראו"** והתבוננו, חשבתי והתבוננתי שאולי זה מה שאנחנו אומרים בתפילה **"אתה חונן לאדם דעת"** - ויש לתמוה שהרי דעת זה השלב הגבוה ביותר יותר **מחכמה** ו**בינה**, למה זה מוזכר כביכול כבסיס עיקרי??? הרי בדרך כלל הבסיס נמוך ומשם רק עולים!!

על כן, יהודים קדושים וטהורים, תמיד אמרת לעצמך מי אני ומה אני?? אני רחוק מהקדושים אשר בארץ ואשר היו בדורות הקודמים כמרחק שמים לארץ, אבל דע לך גם אתה יכול!!! גם בך טמונה עוצמה אדירה, זה כבר מובנה בך, רק תקיים את **"וקדושים בכל יום"** ובעזרת השם נזכה לראות באור ה' ולזכות לרוח קדשו אמן ואמן.

נגמלא שבת י"ב כתוב **"לדעת כי אני ה' מקדשכם"** אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה **מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה** ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם,

וכתב המלבי"ם שהתורה לא כתבה ולא פירטה את השכר והתענוג הרוחני שיש לכל יהודי בעולם הבא, כי זר לא יבין ואי אפשר לתאר הנאה זו, וכל הנאות העולם הזה לא ישוו לה ולא ידמו לה, שכל הנאות העולם הזה רחוקים מרחק עצום מהנאות העולם הבא, וכל תיאור רק עלול לפגום במהותה העצומה.

אבל שבת היא מתנה מיוחדת מבורא עולם, ששבת היא **אחד משישים מטעם עולם הבא**, ועל זה הבורא אומר לעם ישראל **"לדעת" אפשר להרגיש זאת ולחוש בזה**, **"כי אני ה' מקדשכם"**, שאפשר לחוש בשבת את האור הגנוז ומה להתחזק ולהתקדש מעלה מעלה.

ולהמחיש הדבר, אפשר להוסיף שטעם זה אפשר להרגישו כמו שמרגישים בשינה שזה **אחד משישים במיתה**, וכאמור בשינה חסרה לאדם השליטה העצמית שהיא מהות העצמית של בן אדם ויסוד נשמת האדם, אבל עדיין יש אנשים שיבואו ויטענו

ללמדנו, שאם אתה לא מרגיש התעלות בשבת ולא מרגיש קשר לבורא עולם בתפילין ולא מרגיש קדושה ואות ברית בברית קודש, זה לא חיסרון חלילה במצווה, אלא החיסרון הוא בך, אתה כשלת במבחן ועליך להשתפר ולתקן מעשיך, ולהשיקיע יותר בתורה ובמצוות ולהתחנן בתפילה שתבער בך אש קודש ולא תרדמת חורף, שיהיה לך מח ולב וכוחות לעבודת הבורא יתברך אמן ואמן.

ובדרך אפשר אגב חג פורים הקרב ובא, גם **"עד דלא ידע"** בפורים זה מבחן לאדם, כי נכנס יין יצא סוד, ויש שאצלם זה שמחה של מצווה ודברי תורה ושירה בדביקות, ויש שאצלם חלילה זה שמחה והוללות וליצנות וניבול פה.

וייתכן שלכן אין מניחים תפילין בשבת כי כפי שמקובל לומר בין התלמידים שאסור לעשות 2 מבחנים ביום, כי אם בן אדם יראה ביום אחד שהוא נכשל בכמה מבחנים הוא עלול להישבר לגמרי ולהתייאש חלילה, ולצורך עניין זה ברית מילה לא נחשב כי זה קבוע כל הזמן וכבר כביכול התרגל לציון, ורק במבחנים מתחדשים כמו תפילין ושבת אלו משפיעים על האדם לרעה אם ימצא שנכשל בשניהם יחד.

וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק

וראיתי בחפץ חיים על התורה החדש מספר מעיין חיים, שהחפץ חיים דרש בעיירה נגד ריקודי תערובות בחתונות רח"ל, וציין בפניהם את דברי רש"י שעם ישראל בחטא העגל חטאו ב 3 עבירות החמורות: עבודה זרה שפיקות דמים וגילוי עריות.

כתב רש"י על המילה **"לצחק"** - שמשמע מזה גלוי עריות כמו שנאמר (בראשית ל"ט) **"לצחק בני"**, וגם **"שפיקות דמים"** כמו שנאמר (שמואל ב') **"יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו"**, ואכן גם כאן נהרג חור - **ממדרש תנחומא**,

וזהר לבנו – כי תשא

אלא ייתכן שלחפץ חיים היה קשה מאוד, וכי מי מהנשים חטאה בגילוי עריות?? הרי הנשים היו צדקניות שלא חטאו בעגל, ואהרן הכהן ידע שהם צדקניות, לכן אמר להם שייקחו את הזהב מנשותיהם כי ידע שהנשים לא יסכימו לוותר על תכשיטיהן עבור העגל שאין בו ממש, ואם כן איך יתכן שחטאו בגילוי עריות??

לכן תירץ שעל ידי המחולות - ריקודי השמחה שגרר נשים להצטרף לרקוד בתערובת ומכוח הריקוד הגיעו לידי חטא רח"ל, למרות שהן לא חטאו בעגל, ולמרות מעלתן הרוחנית הגבוהה שראתה שפחה על הים גלוי שכינה מה שלא ראה יחזקאל בן הבוזי, בכל זאת על ידי המחולות – ריקודים מעורבים נהרסה כל חלקה טובה.

ללמדנו, שגם מי שנשמר מעבירות עדיין יש ליצר דרכי משיכה שלפעמים בהם גם צדיקים יכולים ליפול ולקרוס, ולכן חובה עלינו להישמר מאוד ולהתרחק מכל דבר שיש בו דריסת רגל אפילו קלה ליצר הרע, כי הוא מתחיל בנגיעה קלה ומושך אותך כמו משאבה עמוק פנימה לעולמו של חטא, לכן מאומה לא ניתן לו.

וחשוב מאוד להיזהר מערבי זמרה ושמחה, ובעצם עלינו להיזהר ממושגי שמחה מתוך בידור וכ"ש מבדיחות לא טהורות ומיותרות, למרות שהיצר מרמה אותנו כביכול בטענת שמצווה גדולה להיות בשמחה, כי פעמים רבות השמחה זה צחוק וקלות ראש והוללות שמביאים אותנו לקרירות ביראת שמים ולעבירות חמורות.

וירא את המחולות - המשך

בריקוד תערובת, שרוקדים בהתלהבות עצומה מכוח אש תבערת היצר, **אלא שכאן רקדו הנשים הצדקניות** עם מרים בשיא המרץ וההתלהבות, אבל **באש תבערת קודש**, כביכול "שיא הריקודים" שהביא את הנשים הצדקניות לדבקות בה'.

ולזהבדיל מקודש לחול ולטומאה, המחולות שרקדו לשם עבירה אותם נשים בעלי כוונה רעה שנגררו לריקוד זה וריקוד זה הביא אותם לדבוק ולחטוא בגילוי עריות רח"ל, ואולי גם לעתיד לבוא הריקוד של בורא עולם עם הצדיקים לעתיד לבוא, יהיה בשיא ההתלהבות ובאש שלהבת לבורא עולם, מתוך אהבת עזה לווהטת שתביא לדבקות בהקב"ה.

וברוך ה' ששימח אותי מאוד שמצאתי את אשר חיפשתי שדומה לדברי החפץ חיים שמחול קשור לריקוד מעורב, **שכתוב בבן יהוידע תענית שם** בהסבר מהו המחול שעושה הקב"ה עם הצדיקים, שכתב **שהצדיקים עם הקב"ה זה כאישה ובעלה**, וידוע מה שאמר הכתוב [ירמיהו ל"א כ"א] "נקבה תסובב גבר", ולכך יעשה דוגמה זו לצדיקים, לעשות להם מחול, לרמוז שהם דוגמת הנקבה אשר תסובב גבר.

ולכך מראה להם לפי מראה הדמיון כאלו אוד השכינה שהוא **עומד באמצע**, כאשר בורא עולם יושב ביניהם בגן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו, שנאמר: "ואמר ביום ההוא הנה אלקיני זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו", אשרי אדם זוכה להשתתף בזה הלוואי ואזכה בכך אני ובתני אמנן ואמן.

ללמדנו, שהקב"ה לא דורש ממך לחנוק את האופי שלך אלא שתנווט אותו לדברים טובים, את החוס וריתחא לחוס של מצווה וריתחא של תפילה וריתחא דאורייתא, קיצורו של דבר כל מידה ותכונה תנצל לטוב כך תגיע לשלימותך לפי אופייך.

ויחל משה

ותכפר על חטאם, וזה נקרא להפוך את היוצרות כביכול, שמשא משתמש דווקא בנכד זה להציל את עם ישראל, מדהים!!! ותובנה זו משה רבינו קיבל רק מתוך תפילה ארוכה ומאומצת!!!

ונראה להוסיף, שכאן התגלו למשה דרכי השם, וזה התגלה רק מתוך תפילה ארוכה עצומה, שפתאום התברר למשה כל מהלך שלם, שהרי יתרו דרש ממנו שהבן הראשון גרשום יהיה לעבודה זרה, ובפרשת יתרו ביארנו באריכות שיתרו רצה שבן זה יגיע לאמת השלימה יחד אתו, כפי שאכן קרה בסופו של דבר, וכפי שכתבנו שם שבגלל התנאי שהיה בו כביכול שמץ ונגיעה בע"ז, לכן יצא למשה נכד בן של גרשום - "יונתן" ששימש ככומר לעבודה זרה, ומשה רבינו התפלא והשתומם אבא יקר, למה?? למה ככה מתגלגלים חיי, למה??

אבל אחרי תפילה מאומצת נהיה לו הכל ברור, שנכד זה שכביכול היה בושח למשפחה - "כומר לעבודה זרה"!! שימש

ושאל החפץ חיים, שאכן עבודה זרה זה העגל שעבדו לו, ושפיכות דמים זה שרצחו את חור, אבל אומר החפץ חיים שנים אני תמה מה המקור של רש"י שהיה שם גם גילוי עריות??

ועונה החפץ חיים, שכתוב שמשא ראה את המחולות, ומחולות זה ריקוד מעורב אנשים ונשים ביחד, ולכן כשיש ריקודי תערובת בוודאי יוצא מזה גילוי עריות, ומזה גם מגיעה התוצאה - "סרו מהר מן הדרך".

ומאוד נפלאותי, שהרי רש"י כתב את המקור מהמילה "לצחק" שבמשמעותו גם "גילוי עריות", ומה אם כן תמיהת החפץ חיים במשך שנים??

ללמדנו, שגם מי שנשמר מעבירות עדיין יש ליצר דרכי משיכה שלפעמים בהם גם צדיקים יכולים ליפול ולקרוס, ולכן חובה עלינו להישמר מאוד ולהתרחק מכל דבר שיש בו דריסת רגל אפילו קלה ליצר הרע, כי הוא מתחיל בנגיעה קלה ומושך אותך כמו משאבה עמוק פנימה לעולמו של חטא, לכן מאומה לא ניתן לו.

וחשוב מאוד להיזהר מערבי זמרה ושמחה, ובעצם עלינו להיזהר ממושגי שמחה מתוך בידור וכ"ש מבדיחות לא טהורות ומיותרות, למרות שהיצר מרמה אותנו כביכול בטענת שמצווה גדולה להיות בשמחה, כי פעמים רבות השמחה זה צחוק וקלות ראש והוללות שמביאים אותנו לקרירות ביראת שמים ולעבירות חמורות.

קודם הבאנו בשם החפץ חיים שמחולות זה היה ריקוד בתערובת אנשים ונשים יחדיו רח"ל, וקשה שהרי אצל שירת מרים לאחר קריעת ים סוף כתוב שיצאה עם הנשים בתופים ובמחולות, והרי שם יצאה רק עם נשים!! ובוודאי לא היה שם ריקוד בתערובת, והרי גם שם כתוב מחולות?? ובכלל יש לתמוה, שהרי מחול זה שם של כלי זמרה?? וגם כתוב בגמרא תענית ל"א עתיד הקב"ה לעשות "מחול" לצדיקים לעתיד לבוא, וברור כשמש שזה ריקוד קודש הקודשים שאין למעלה ממנו.

וייתכן לבאר על פי רבינו בחיי שמות ט"ו שכתב על הפסוק של שירת הנשים לאחר קריעת ים סוף, שיצאו בתופים ובמחולות, כי היו הנשים האלו גדולות בחכמה, וכפי שכתב רש"י שהיו נשים צדקניות שהכינו במצרים כלי זמר להודות להקב"ה על הניסים, ובחרו דווקא במחול מתוך כל כלי השיר כי הוא כנגד גלגל מאדים – חוס השולט במדבר, אלא שהיו חלק מהן שהייתה כוונתן לשם שמים, ואילו חלק מהן הייתה כוונתן רעה, לכך היו חלק מהן שיצאו במחולות בחטא העגל.

והנה כתוב "ואהבת את השם אלוקיך בכל לבבך", ודורשת הגמרא ברכות נ"ד שיש לעבוד את בורא עולם ב 2 לבבות, ביצר הטוב וביצר הרע, שנשתמש בכוחות של היצר הרע במקום לעבירות נשתמש בהם למצוות, כפי שכתוב "מאויביי תחכמני".

ואולי כך גם נהגו מרים והנשים אחרי קריעת ים סוף, שניגנו ורקדו בהתלהבות לבורא עולם על הניסים הגדולים, ב 2 היצרים, שהשתמשו גם באותו חוס וריתחא של יצר הרע שבו

ללמדנו, שהקב"ה לא דורש ממך לחנוק את האופי שלך אלא שתנווט אותו לדברים טובים, את החוס וריתחא לחוס של מצווה וריתחא של תפילה וריתחא דאורייתא, קיצורו של דבר כל מידה ותכונה תנצל לטוב כך תגיע לשלימותך לפי אופייך.

הגמרא ברכות ל"ב תניא רבי אליעזר הגדול אומר מלמד שעמד משה בתפלה לפני הקב"ה שימחל לעם ישראל על חטא העגל עד שאחזתו אחילו, ושאלת הגמרא מה זה "אחילו"? אמר רבי אלעזר: אש של עצמות (סוג מחלה),

וראיתי במשך חכמה ביאור נפלא, שמשא כל כך האריך והתעמק בתפילה עד שגילה שגם הוא נגוע בעבודה זרה, כי ראה שיהיה לו נכד יונתן שימש כומר לעבודה זרה, וזו הכוונה שהגיע לעצמותיו, כי הילדים מקבלים מהאבא את העצמות שזה מחלק האב בשותפות יצירת הולד.

ועם דבר זה השתמש משה לפתחון פה ולימוד זכות על עם ישראל, הנה בורא עולם: ביקשת להשמיד את עם ישראל כי חטאו בעבודה זרה, ובמקומם ליצור ממני את עם ישראל, הרי גם ממני יוצא עבודה זרה!!! לכן אנא מחק אותי ומחני מספרך בגלל העבודה זרה שיצאה ממני, ואילו לעם ישראל תמחל

וזהר לבנו – כי תשא

ואכן סוף המעגל נגמר טוב, שבזכות משה הנכד יונתן בתשובה שלימה בסוף ימיו, כפי שהביא הרשב"ם בב"ב וכפי חזר שהארנו בפרשת יתרו, ואולי גם בזכות שבעקפיין הוא הציל את עם ישראל מכליה בעת חטא העגל!! **ובסוף** הוא נהיה נביא אמת ורבים הציל מעוון ונפטר בקדושה וטהרה.

קקיש הצלה לעם ישראל, ודווקא בגלל ששימש ככומר לעבודה זרה, ואז משה הבין גם למה גלגל הקב"ה שיתרו יתנה עמו תנאי משונה כזה, שלכן יצא לו נכד כזה, למרות שהוא "משה איש האלוקים" ואילו נכדו "כומר לעבודה זרה"!! כי בסוף התברר שזה היה לטובת עם ישראל, שמשה רבינו ניצל עניין זה לטובת עם ישראל.

ללמדנו, כמה גדול כוח התפילה, שכל מה שלא השיג משה רבינו בכוח התורה הוא השיג בכוח התפילה הארוכה והמאומצת, לכן השתדלו והרבו תחינה ובקשה, לקרוע שערי שמים שיגלגלו עלינו רחמים וברכות וישועות, ובעזרת השם נגלה את חסדי בורא עולם אתנו, ונבין את גודל המהלכים המורכבים שכל כולם חשבון מדהים ואך ורק לטובתנו, ונזכה לראות ולהכיר בישועת השם הטובה עמנו תמיד, ונזכה לגאולה הקרובה אמן ואמן.

וגם נלמד ממשה, בכל דבר לנצל את הטוב שאפשר לנצל ממנו, הנה מנכד כומר לעבודה זרה במקום להיכנס לייאוש ולמרה שחורה ולדיכאון, הוא התעשת ומיד ניצל זאת לטובה להציל את עם ישראל, פשוט מדהים.

וכמו הסיפור המפורסם על רבי לוי יצחק מברדיצב שראה עגלון מתפלל תוך כדי החלפת גלגל, במקום לצעוק עליו שפועל נגד ההלכה, הוא מיד לימד עליו זכות, ואמר: ריבוננו של עולם עמד ישראל בניך אפילו בעת החלפת הגלגל לא שוכחים אותך.

פסל לחת וכתבתי על הלוחות

אלא ייתכן שבכוונה הקב"ה נתן פתח שנדע, שמלבד מה שה' כתב, על הלוחות כלול בכתבית הלוחות גם מה שמשא רבינו יכתוב בתורה וגם כל התורה שבעל פה, וגם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, כי הכל כלול בעשרת הדברים – כ"כ רש"י, וב"ה מצאתי כן ב"העמק דבר".

ושם הוסיף שב 40 יום הראשונים ללוחות הראשונות משה קיבל את התורה שבכתב, וב40 יום ששימשו לקבלת הלוחות השניות היה זה לקבלת תורה שבע"פ ולדורות, וכלול בהם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש.

ולכן הלוחות השניים היו פיסול ידי משה, ללמדנו שלחדש חידושי תורה מכוח הלוחות הללו, היא רק בהשתתפות עמל האדם ואז יש סייעתא דשמיא, כמו הלוחות שהיו מעשה ידי משה וכתבית הקב"ה.

ללמדנו, שמאמץ אנושי זה מה שחפץ השם מאתנו, והוא מאוד שמח במאמצינו, כי מלאכים יש לו מספיק למעלה בשמים, וכאן בעולמנו הוא רוצה שנתאמץ ונלחם בכל החזיתות נגד היצר, ואז נזכה להדבק בבורא ובתורתו אמן ואמן.

אשר שיברת, יישר כוחך ששיברת - המשך

השתלטה על עם ישראל ולהרע, לכן שבר את הלוחות לחתיכות.

ללמדנו שלעיתים יש מצבים וזמנים שצריך וחייבים פיצול ופילוג ושברים בעם, ואדרבא שלא יהיה דעה אחת בעם ישראל אלא הרבה דעות כמו הרבה שברים. אמר לו בורא עולם "אשר שיברת" יישר כוחך ששיברת, שבזכות זה יש תורה שבעל פה היוצרת הרבה פנים לתורה.

שכשם שמשא רבינו חידש מדעתו לשבור את הלוחות למרות הסיכון שעובר איסור, כי חידש מדעתו היתר, על כן זכה ששפע החידושים שיהיו מעתה ועד עולם בתורה שבעל פה, הכל הוא מכוח משה רבינו, "מכוח - אשר שיברת".

ללמדנו, שגם ערכים טובים לפעמים חייבים למחוק אותם לחלוטין לפי צורך הדור או צורך השעה, ולא להיות נעולים על ערכים טובים בלי לראות את התמונה הכוללת, וכן בזמנו החתם סופר נלחם בכל הכוח לפצל את היהדות בהונגריה, כי ראה שרק כך יוכלו קהילות היראים לשרוד בקדושה ובטהרה כדרך ישראל סבא, ולכן תמיד צריכים לחיות בחשבון נפש וזהירות.

ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה

ולכאורה קשה שמספיק לכתוב 40 יום לא אכל ולא שתה, וממילא כלול בזה הלילה, למה היה צורך לפרט גם את הלילה???

וייתכן שהיה צורך להדגיש שאף על פי שלא ישן בלילה בכל זאת לא אכל ולא שתה. אבל גם זה לא מובן, שפשוט שמשא כמו שלא אכל ולא שתה 40 יום ולילה כך גם לא ישן 40 יום, כי למעלה בשמים הוא היה כמו מלאך שלא צריך

לכאורה נראה כאילו יש סתירה בין פסוק זה לפסוק שאחריו, שהרי מפסוק זה מפורש שה' יכתוב על הלוחות.

והנה בהמשך כ"ה בפרק ל"ד כתוב: "ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלוחות את דברי הברית עשרת הדברים", ויש בפסוק זה משמעות שמשא הוא זה שיכתוב על הלוחות, ולכאורה זה סותר מה שכתוב במפורש בפסוק הראשון שה' כתב???

ואם נפרש שחלק ראשון בפסוק מדבר על משה רבינו 40 יום לא אכל ולא שתה, ואילו המשך אותו פסוק מדבר על בורא עולם שהוא כתב על הלוחות, בכל זאת קשה מדוע כתוב לשון מטעה שכאלו משה כתב??

לפי האמור קודם ע"פ "העמק דבר" לכאורה צריך עיון, למה אכן רק בלוחות השניים זכה משה לקבל את התורה שבעל פה ולחדש כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש???

ונראה לחדש שהנה בעצם בשעה שמשא מדעתו שבר את לוחות הברית, הוא הסתכן מאוד בעבירה חמורה של שבירת חפץ של קדושה, שזה לאו מפורש, שמצווה לשבור עבודה זרה, אבל בשבירת הלוחות לכאורה יש איסור מפורש - "לא תעשו כן לה' אלקיכם", אבל משה חשב לשבור את הלוחות למרות הסיכון שזה עבירה.

כי כאשר ראה שעם ישראל חטא בעגל, ואהרן והצדיקים לא הצליחו לעצור בעדם, הבין שזה בגלל שדעה אחת

כאמור דווקא בלוחות השניות זכה משה לקבל את התורה שבעל פה ואת חידושי התורה, מכוח זה שחידש היתר לשבור את הלוחות, אבל מלבד פעולת שבירת הלוחות משה רבינו היה גם צריך לפסל בעצמו את הלוחות דהיינו להתאמץ מאוד בעצמו בעבודה קשה ממש.

ולכן בלוחות השניים יש דגש מיוחד שלא אכל ולא שתה 40 יום ו 40 לילה, כי התאמץ מאוד ומסר נפשו על זה,

וזהר לבנו – כי תשא

כמו שכתוב "הנה ימים באים נאום ה' אלוקים ונתתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דברי השם".

ועל ידי ההתלהבות מהלימוד ומהחידושי תורה השביע את גופו במקום אכילה ושתייה, ולכן גם בלילה ובעצם כל רגע ורגע הוא היה חייב להתאמץ לחדש חידושי תורה כי אם לא, הרעב והצמא הגופני היה מציק לו מאוד.

למדנו, שיש לבן אדם רעב, אבל הוא יכול להחליט איך הוא ישתיק את הרעב, וזה קשור גם בצורך של בן אדם לחוס ולסיפוקים, והוא יכול לקבל את החוס והסיפוקים על ידי דברים חיובים כמו לימוד תורה וחידושי תורה ומצוות ותפילה ומעשי חסד, או שחם וחלילה הוא יקבל את החוס ואת הסיפוקים על ידי עבירה, אבל הצורך בחוס וסיפוקים הוא אמיתי וחייבים לטפל בזה ולא למחוק כביכול את הצורך, כי אז זה יתפוצץ בבת אחת ובפיצוץ אין לנו יכולת לשלוט במה שיקרה!

ויהי שם עם ה' - המשך

ובכוח הרעב הרוחני הזה – קנאת סופרים תרבה חוכמה משה רבינו התאמץ לחדש חידושי תורה ולגלות את התורה שבעל פה, ובכך התגבר על הרעב הגופני, ואכן בסוף ה40 יום כבר ידע את כל התורה כולה ובוודאי הבין את כל תלמודו של רבי עקיבא, וכן כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, ולכן נאמר "חזור לאחורידך" כי בהמשך קדימה דחינו בסוף ה40 יום, משה כבר ידע והבין הכל מכלל כל.

ויתכן עוד להוסיף, שאפילו אם למשה לא היה למעלה בשמים רעב גשמי, מכל מקום ברגע שבכוונה הרעיבו הקב"ה לתורה שבעל פה ולחידושי תורה על ידי קנאת סופרים ברבי עקיבא.

ודעב עצום זה גרם למשה תשוקה אדירה לתורה שגם אם הוא היה נמצא בארץ הוא לא היה מפסיק רגע מהלימוד המתוק, ו40 יום ו40 לילה הוא היה מרותק לתורה, ולא היה זו לאכול ולשתות - התמדה מושלמת, כי זוהי המתיקות שיש בתורה שבעל פה ובחידושי תורה שתלמיד ותיק עתיד לחדש שרצה משה להנחיל לנו.

ולכן כשחזר ובא לפני הקב"ה ואמר לפניו: יש לך אדם כזה רבי עקיבא ואתה נותן תורה עי"י??? אמר לו הקב"ה: שתוק!!! כך עלה במחשבה לפני!!! כי כל אי הבנת משה הייתה בתחילת ה40 יום, אבל בסוף ה40 יום כאשר משה רבינו התאמץ הגיע להכלל מכלל כל - לשלמות התורה, הוא כבר עלה במעלתו בידיעת התורה על רבי עקיבא.

ומסופר על האדמו"ר הרא"מ מגור, שתיקן שבכל "בתי החסידים" יקפידו על תפילה בזמנה, ובא לפניו אחד מעובדי ה' המופלגים בגור בכאב וטען לפניו רבינו, מה אעשה עם כל השעות של ההכנות בקדושה שעשיתי לפני התפילה עכשיו בגלל התקנה יפחת זמן מההכנות??? שמח האדמו"ר ואמר בהתלהבות סוף סוף יש צדיק שכואב לו הפסד ההכנות, סוף סוף יש מי שמרגיש רעב רוחני, ולכן תיקן הפסקה ללימוד בין שחרית לקריאת התורה.

וכדאי מאוד להשתדל בכל צורה ליצור לעצמו ולילדי ולתלמידיו רעב רוחני, על ידי קנאת סופרים ודוגמא אישית, ולחיות בסביבה טובה ורוחנית גבוהה כך שמרכז החיים יהיה הרוחניות ולא הגשמיות, שחלילה לא נגיע למצב של כבוי מנועים חלילה, אלא שאש קודש ושלחבת קדושה תיקד בכל מהותנו ונחיה בעליה מתמדת אמן ואמן.

"הודעני את דרכך" - המשך

ויתכן שעיקר טענתו של משה רבינו, לא על עצם הביזיון של הצדיק רבי עקיבא, אלא על זה שהקב"ה קורא לזה שכר??? ב. מדוע אכן רבי עקיבא נתבזה עד כדי כך??? ג. איך כל המראה הקשה של ביזוי רבי עקיבא גרם והוסיף למשה קנאת סופרים ורעב וצימאון רוחני ללמוד את התורה שבעל פה ולחדש בה כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, וכפי שהרחבנו קודם??

והנה הגמרא ברכות ס"א אומרת שרבי עקיבא כל ימיו השתוקק לקיים את "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך" אפילו הוא נוטל את נפשו, ושמח כשהרגו אותו, שסוף סוף זכה והגיע לכך, ואכן אם היו שואלים את רבי עקיבא היית מסכים גם שיבזו אותך עד כדי כך שאת בשרך יתלו יחד עם בשר הבהמות באטלזיזי בבזיון נורא?? בוודאי היה רבי עקיבא צועק משתוקק אני לזה, כי כל כולו מסירות נפש למען שמו הגדול של בורא עולם.

וזה מה שאמר הקב"ה למשה, "זה שכרו", כן!!! זה השכר שרבי עקיבא עצמו השתוקק כל ימיו, וזכה שהתקיים בו רצונו למסור

אוכל שתיה ושינה, ושם גם אי אפשר לאכול ולשתות?? אז מה הגדלות כאן, ומה המאמץ שהיה בזה???

אלא נראה שמשה בשמים אכן לא היה יכול לאכול ולשתות, אבל יתכן שבכל זאת בלוחות השניים הוא חזר להיות כבן אדם, ולכן היה לו רעב וצמא ככל האדם, כי ב"פסל לך" הוא חזר לטבע האנושי, ומשה היה חייב להתאמץ לזון את עצמו במזון רוחני במקום מזון גשמי,

ולפי הנכתב קודם התחדש לי חידוש עצום נפלא ביותר ששנים היה מוקשה לי והתחדש לי בחצות ליל פורים, שהגמרא מנחות כ"ט אומרת "שבשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: רבש"ע, מי מעכב על ידך – מה הצורך בזה?? אמר לו: אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות, אמר לפניו: רבש"ע, הראהו לי, אמר לו: חזור לאחורידך, הלך וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים, תשש כחו; כיון שהגיע לדבר אחד, אמרו לו תלמידי ר"ע: רבי, מנין לך?? אמר להם: הלכה למשה מסיני היא, ונתיישבה דעתו – של משה רבינו".

והדברים קשים ממש, א. הרי משה חידש אפילו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, אז איך לא הבין את דברי רבי עקיבא?? ב. למה כתוב "חזור לאחורידך" הרי אם הקב"ה העביר אותו בזמן קדימה לתקופת רבי עקיבא שהיה אחרי 1500 שנה לערך, למה כתוב "חזור לאחורידך"!!!! "עבור קדימה" היה אמור להיכתב???

אלא ייתכן שכשעלה משה רבינו למרום בתחילת ה40 יום, הקב"ה רצה להרעיב את משה רבינו ברעב רוחני על ידי שיקנא ויכאב לו מכך שאינו מבין מהלימוד של רבי עקיבא, ולכן מצא את הקדוש ברוך דווקא כביכול יושב ועוסק בכתרי אותיות.

הגמרא ברכות ז' אומרת שמשה רבינו שאל את הריבונו של עולם מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש רשע ורע לו?? וייתכן ויש וכן למה יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו?? וייתכן ויש לזה קשר למאמר בגמרא במנחות שם שהראה הקב"ה למשה את רבי עקיבא שדורש בתורה, ומשה לא הבין כלום מהשיעור, לאחר מכן אמר משה: ריבונו של עולם, ראיתי תורתו, הראני שכרו. אמר לו: חזור [לאחורידך], חזר לאחוריו, ראה ששוקלים בשרו של רבי עקיבא במקולון באטלזיזי, אמר לפניו: רבש"ע, זו תורה וזו שכרה?? אי"ל: שתוק!!! כך עלה במחשבה לפני.

והרבה יש לתמוה כאן, א. שמשה ביקש לראות את שכרו של רבי עקיבא, והקב"ה הראה לו את בשרו של רבי עקיבא נמכר באטלזיזי בבזיון מחפיר אחרי שנרצח באכזריות, ולא מובן, שהרי משה לא שאל מה אחריתו של רבי עקיבא, אלא מה שכרו, וכי זהו מתן שכר של תורה??

וזהר לבנו – כי תשא

שמחת התורה וחידושיה, ומזה גם הם יגיעו לאהבה עזה לבורא יתברך, ואם תלמידיו יגיעו לידי כך אין לרבי עקיבא שום צורך בשום גן עדן, **כי כל כולו לבורא עולם ולחינוך תלמידיו**, הלוואי ונזכה להיות מתלמידי רבי עקיבא, אשרי עין ראתה פניו.

אגב ברמ"ע מפאנו ובילקוט ראובני כתוב **שרבי עקיבא היה ניצוץ מנשמת זמרי בן סלוא** נשיא שבט שמעון שהוכה על דבר המדיינית, והוא ניצוץ של **נשמת שכם בן חמור**, וכן 24 אלף אנשי שכם התגלגלו ב24 אלף משבט שמעון והם התגלגלו ב24 אלף תלמידי רבי עקיבא.

ולפי זה מובן מדוע רבי עקיבא השתוקק כל ימיו למות על קידוש השם, **כי זה היה שכרו שהשלים תיקונו שסוף סוף מת בקידוש ה' מתוך מצווה ודבקות בבורא עולם**, וזה גם **ממתק סיבת התעכבות יעקב בשכם שנה וחצי**, בזמן שהיה עליו חובה למהר לבוא לבקר את אביו ואת אמו קודם פטירתה, **כי מחמת עיכוב זה יצא מזה רבי עקיבא**.

יהי רצון שישים חלקנו בתורתו ונחדש חידושי תורה, ונזכה לאש תבערת ואהבה עזה לבורא עולם בהשתוקקות הנפש לאין עוד מלבדו, ושנזכה לעבוד אך ורק לשם שמים, וכפי שאמר האדמו"ר השפת אמת מגור זצ"ל **בשם סבו הגדול בעל החידושי הרי"ם זצ"ל, שהפסוק "ויקחו לי תרומה – לי לשמי" בא ללמדנו, שצריך לשם שמים מושלם אפילו לא למטרת קודש של "ושכנתי בתוכם", כי ה"ושכנתי בתוכם" היא תוצאה ולא מטרה, וברגע שנשאף ונתפלל ונשתדל בכל כוחנו לפעול לשם שמים מושלם, האחוזים של הלשם שמים יהיו גבוהים מאוד אמון ואמן.**

סרו מהר מן הדרך - וירא את המחולות

וייתכן שלכן משה כעס מאוד על המחולות, כי ברגע שחזרה להם השמחה אזי בעצם הם כבר יצאו מהעצבות והפחד, וממילא הייתה עליהם החובה להתעשת ולחזור בתשובה מיד, ולהיבהל מאוד מהנפילה הגדולה!! והיות והם לא חזרו מעצמם אלא המשיכו במחולות ובריבודים בזה הם הרסו את טענת האונס שלהם שפעלו מתוך יאוש ומשבר ופחד, ולכן משה רבינו שבר את הלוחות.

ללמדנו, שלעולם לא להיות במשבר וביאוש, כי אז הנפילה עלולה להיות עצומה, וגם כשח"ו נופלים עלינו החובה להתעשת ולחזור מיד בתשובה ומעשים טובים מתוך רצון עצמי ולא ח"ו מתוך עונשים, רק מתוך אהבת ה' אמון ואמן.

שני לחת העדת ביז משה – לוחות שניות - המשך

לא הלכה לריק, אלא היא משמשת כזכות וכוח עצום לעם ישראל, **וייתכן** שבזכות עבודת השימור של עם ישראל במשך ה 40 יום, נשמר גם כוח החג הראשון ולכך חוגגים את המתן תורה הראשון ולא את השני.

וייתכן עוד שבכל פעם שחוגגים את חג מתן תורה הראשון בשמחה, **וכמאמר הגמרא פסחים סח'** שהכל מודים שבעצרת - שבועות בעינין גם לכם, דהיינו שבחג שבועות חייבים גם שהגוף יינה מאכילה טובה, **ולמה?? כי זה יום שניתנה בו תורה!!! כי בשמחת הגוף מלבד שמחת הנפש לכבוד מתן תורה, יתוקן גם המחולות והשמחה שעשו לפני העגל**, שבגינם נשברו הלוחות הראשונים.

ללמדנו, שחייבים לתקן את חטאינו, ולא רק את החטא בעצמו אלא גם את הסובב שמסביב לחטא, **כי אם היה חטא מתוך שמחה והתלהבות ואכילה ושתייה, חובה עלינו לתקן החטא על ידי מצווה מתקנת שתהיה בשמחה ובהתלהבות ולשם שמים, שלא נעשה עבירות בהתלהבות ובחשק עצום, ואילו את התשובה ותיקון החטא בפרצוף חמוץ ובלי התלהבות, כי את אותו מרץ ודם חם שהיה בעבירה חובה עלינו שיהיה בעת המצווה המתקנת שתהיה בריתחת הדם ובמרץ ובשיא הכוחות ממש, רק כך יתוקן החטא בשלימות, אש תכבה את האש, קדימה!! ריתחא של מצווה!! אש קודש!!!! תפילה בהתלהבות!! אש!! "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"!!**

ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב

לאחר חטא העגל עם ישראל הורידו את הכתרים שקבלו בזכות שאמרו "נעשה ונשמע"

ולפי זה קשה למה כתוב שבחטא המתאוננים בלילה עם ישראל **בכה למשפחותיו** ופי' רש"י על פי הגמרא יומא עה' שבכו על עסקי משפחות שנאסרו להם עריות והיו צריכים לגרש את נשותיהם שהתחתנו עמם קודם מתן תורה, כי לפני מתן תורה הם התחתנו עם עריות כגון אם משה -

את הנפש באופן הכי קשה, זה רצונו ושכרו של רבי עקיבא הקדוש, זה השכר שרצה הקדוש הצדיק רבי עקיבא, לכן שתוק!!! כי אין מילים לתאר זאת, איך ילוד אישה מסוגל להגיע להישגים ותעצומות נפש בלתי נתפסים במוח האנושי, **לראות בביזיון העצום "שכר"**, לא שכר ללכת לנן עדן אחרי שנרצח באכזריות על קידוש ה', אלא להמשיך לסבול בביזיון עצום, זה שכרו, זר לא יבין.

וזה הראה ה' למשה בתחילת ה40 יום, **שידע לאיזה דבקות ואהבת ה' יתברך אפשר להגיע מכוח לימוד התורה שבעל פה**, שכוח החידושי תורה מבעירה אש יוקדת הטמונה בתורה שבעל פה, והאש הבערת שבחידושי תורה מבעירה את לב האדם לאהבת ה' העומד מאחורי העוצמה וחכמת התורה הקדושה.

וזה השכר שביקש רבי עקיבא, שתלמידיו יבינו את זאת, שיבינו לאיזו עוצמה של אהבת הבורא אפשר להגיע מתוך

הקשה רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, איך עם ישראל נפל במהירות מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, **הלוא בגמרא שבת ק"ה כתוב** כך דרכו של יצר הרע "היום אומר עשה כך ומחר אומר עשה כך עד שאומר לו לך עבוד עי"ז"?? **והיך שהשטן בלבב אותם ועשה חושך בעולם ויאש אותם שמושה רבינו נפטר, וכשבן אדם מיואש ושביר הוא מסוגל ליפול במהירות מגובה עד לתהום!!!**

כתב רש"י, **שביים כיפור** ירד משה עם שני לוחות הברית השניים, **ורבים המקשים** הרי לוחות השניות הם הלוחות השלימות, ואם כן **עלינו לחגוג את יום הורדת הלוחות השניות כיום מתן תורה**, ולא את יום מתן הלוחות הראשונות בסיוון, כי הם הפכו ל"שברי לוחות"??

ואפשר לתרץ ע"פ דברי הכוזרי, שכתב שמיד אחרי קבלת התורה, במשך כל ה 40 יום עם ישראל חיכו לרדת משה מן ההר **כשהם בלי שינוי ובאותו מצב** שהשאיר אותם, כשהתכשיטים על הבגדים בדיוק כפי שהיו במתן תורה, ולכן למרות שמושה שבר את הלוחות יש בלוחות הללו קדושה עצומה, ומשום כך שברי לוחות נמצאים בארון, כי **העבודה שלהם במשך 40 יום להישאר באותו מצב**, ולשמור את עצמם באותה דרגה, עבודה זו

בשבת פרשת יתרו בתפילת שחרית התעוררה בי שאלה עצומה, שהרי עם ישראל התגיייר בקבלת התורה, והרי יש כלל שגר שהתגיייר כתינוק שנולד, ועד כדי כך הכלל הזה עוצמתי שאפילו מותר לו להתחתן עם אמו או אחותו כי הם כאנשים זרים ממש לאחר שהתגייירו.

וזהר לבנו – כי תשא

וכפי שכתוב במדרש איכה רבתי פ"א, שבגלל פעמיים שבכו בכי של תפלות בלילות לכן נגזר עליהם חורבן 2 בתי מקדש, ועל בכי בלילה של המתאוננים נגזר חורבן בית ראשון, ואילו על בכי בלילה בחטא המרגלים נגזר חורבן בית שני.

ויתכן שגלל הישנות החטא - שפעמים בכו בכי חנינם וכשחוזרים על חטא פעם שניה זה מחמיר ומעצים את החטא, לכן נקבע זמן הגזירה לפי הפעם השנייה שחטאו, שבכו בליל ט' באב, ולכן גם נגזר שבליל ט' באב יחרבו 2 בתי המקדש, כי אז כביכול **הם לא קיבלו הגנה של זכות האבות הקדושים כי הסכימו להתנתק מקרבתם לאבות**.

ואולי בגלל זה ה' הקשיב רק לרחל אמנו, כי היא כביכול הסכימה להתנתק ממשפחת האבות כשויתרה על הנישואין עם יעקב עבור לאה אחותה, ובכך הסתכנה שעשו יקח אותה לאשה, ואכן היא נקברה בנפרד מהאבות הקדושים כי בזה כוחה, שגם במצב שעם ישראל מנותקים מהאבות, בכל זאת זה זכותה שה' יחמול עלינו בזכותה!!!

אבל ט' באב יתהפך ליום שמח, כי בסופו של דבר על הצד שהגירות מושלמת אז ממילא הגירות שלהם הייתה מתוך "נעשה ונשמע" שזה גירות מושלמת בשמחה אמיתית, וזה שלימות עם ישראל, וממילא הקב"ה ישמח בעם ישראל, **אבל** זה רק כשעם ישראל יתנתקו מהנגיעות הרעות, וכל כולם יהיה לעשות רצון אבינו שבשמים באופן מושלם, ואז גם אם יסתיים זכות האבות הקדושים **כפי שכתוב בפרשת האזינו**, בכל זאת אז תבוא הגאולה לעם ישראל בזכות ה"נעשה ונשמע".

וכולי תודה לבורא עולם על חידוש זה שנתן לי ביום שבת וסיומו בסעודת מלווה דמלכא, וכל כך שמחתי בחידוש הזה שזה עשה לי עונג שבת מעין עולם הבא שאין מתוק מזה בעולם הזה, וגם ביום ראשון ושני בשבוע כל רגע שנוכרתי בזה הרגשתי מתיקות נפלאה שכל תאוות העולם הזה נמחקים לעומתה, ומחשבת עבירה מיד נמחקת כי אני מזכיר לעצמי את העונג של חידוש זה, ושוב אני מודה לבורא עולם על חידוש נפלא זה!!

וזה מזכיר לי, שראיתי את תלמידי הבה"ח היקר והמוכשר מאוד **א.ש. ניי** שיום אחד הגיע לשיעור גמרא כולו מרוגש כפי שלא ראיתיו מעולם, והוא מספר לי בשיא ההתרגשות שהוא הצליח **לרוץ ולהניח 2 פסיעות על עץ ולהתהפך באוויר סיבוב שלם ומדהים!!** והוא מרוגש כולו ואומר בהתלהבות **אני לא מאמין שהצלחתי!!** ושוב הוא חזר ואמר זאת שוב ושוב בהתפעלות, **והנה** למחרת הוא כשזוכר בזה שוב התרגשות והתלהבות ומלא בשמחה ושוב אמר אני לא מאמין שהצלחתי!! **והטעם** הטוב והמתוק של הצלחתי השפיע שגם חודש אחרי זה כשהוא נזכר בזה הוא מתמלא התלהבות ושמחה!!

ולמדתי ממנו ומהתלהבותו החוזרת ומתעוררת במשך תקופה ארוכה, שאם על הישג גופני בן אדם יכול לשמוח עד כדי כך, שמיד שזוכר בזה הוא מתמלא עונג וסיפוק אפילו לאחר חודש, כל שכן שעל הישג רוחני ותורני וקדוש זה אמור לתת לנו שובע – "שבענו מטובך" ושמחה והתלהבות עצומה וסיפוק בכל פעם שניזכר בזה, וזה יבטל מאתנו כל תאוה וטעם עבירה לתקופה ארוכה, **ואדרבא** תגבר בנו התשוקה לחדש עוד חידושי תורה אמן ואמן.

"קיימו וקבלו" - בימי הפורים קבלו את התורה מאהבה – המשך

אבל בימי אחשוורוש שעם ישראל תיקן וחזר בתשובה, וקיבל את התורה מאהבה, אז הם כביכול החזירו את ה"נעשה ונשמע", וממילא קדושתם חזרה לקדושה הראשונה, וראויים הם שוב לכתרים של נעשה ונשמע.

וזה מסמל המסכות בפורים שחזרנו לקדושה הראשונה שגם אנחנו קדושים ברמה גבוהה שקשה לאחרים להסתכל על פנינו הקדושות, כפי שלא יכלו לראות בפני משה, **או** שהמסכות באים להזכיר ולסמל לנו שזוכר שבזכות החזרה מאהבה משה רבינו כבר לא צריך את המסיכה.

יוכבד שהייתה דודה של בעלה עמרם אבי משה רבינו, וקשה מאוד למה בכו?! וכי למה היה להם להיפרד לאחר מתן תורה הרי גר שנוולד כתינוק שנוולד ואין עליהם איסור קרובים בקרוביהם מלפני הגירות??!

וכששאלתי שאלה זו ענה לי ת"ח עצום **שהמהר"ל** שואל שאלה זו, **וראיתי** במהר"ל שמתרץ שהיות ובורא עולם גייר אותם בכפייה בכך שכפה עליהם הר כגיגית כפי שכתב רש"י בפרשת ויתרו על הפסוק **"ויתייצבו בתחתית ההר"**, לכן הם לא נחשבו כתינוק שנוולד בגירותם, **(ויתכן** בכוונתו שממילא לא הייתה להם קבלת גירות מושלמת), ולכן עדיין נשאר להם קרבת הבשר וממילא נאסרו בקרוביהם.

ונשאלת השאלה, הרי עם ישראל אמרו לפני זה **"נעשה ונשמע"** וזה קבלת התורה באהבה מתוך רצון אמיתי מכל הלב, ואם כן היה כאן גירות מרצון – גירות מושלמת?! ולפי זה הרי הם כן כתינוק שנוולד מחמת הגירות??!

ואכן בשפתי חכמים כתב שבהתחלה עם ישראל קיבל את התורה באהבה גמורה כשאמרו נעשה ונשמע, אבל בגלל ששמעו את הקולות ואת העשן הם נבהלו וחזרו בהם, ולכן בורא עולם כפה עליהם הר כגיגית, ולכן זה נחשב כגירות בכפייה וע"פ האמור לכן נשאר בהם איסור קרובים כי הם לא כתינוק שנוולד, וכמובן יש הרבה מקום ודעות בכוונת המהר"ל.

ונשאלת השאלה, לשם מה בורא עולם הפחיד את עם ישראל בקולות ובעשן, שבכך גרם לעם ישראל לחזור בהם מרצונם הטוב לקבל את התורה, ואחרי זה לכפות עליהם הר כגיגית, לכאורה עדיף היה שלא יהיו קולות ועשן וכך לא יפחדו ועם ישראל ישאו ב"נעשה ונשמע", ברצונם הטהור לקבל את התורה בשמחה ומרצון טהור??!

והתשובה שהתחדשה לי וכל כך התענגתי בשבת מתשובה זו, שזה היה עונג שבת מושלם עבורי, שבורא עולם בכוונה רצה שעם ישראל לא יהיו כתינוק שנוולד בגרותם, כי אם כך הם יפסידו את החיבור והקרבה המשפחתית לאבות הקדושים – לאברהם יצחק ויעקב!! ולכן ברור שבורא עולם תכנן שגם יגידו "נעשה ונשמע" וגם יחזרו בהם וגם יתגיירו מתוך כפייה!!! הכל למען הקשר שלנו לאבות הקדושים!!!

ואכן למרות חזרתם בגלל הפחד בכל זאת עדיין נשאר להם הכתרים שקבלו על מה שאמרו **"נעשה ונשמע"** ורק כחטאו בעגל הורידו את הכתרים – כי למרות החזרה לא נמחק להם לגמרי מה שאמרו **"נעשה ונשמע"**, מה שקיבלו גירות מרצון ובשמחה.

ולפי זה מובן למה כתוב שעם ישראל בכו **"על משפחותיו"** ולא כתוב **"על משפחותם"**, כי עם ישראל בכו על 2 משפחות, שאם הגרות תהיה מושלמת אכן תותר להם הנישואים עם הקרובות אבל אז יש להם לבכות על הקרבה שלהם לאבות הקדושים שנחתכה, ואם הגירות לא מושלמת אזי הם ישמחו שהם קשורים לאבות הקדושים אבל יש להם לבכות על פירוק נישואיהם עם קרוביהם.

והיות ובבכיותם כביכול הם העדיפו גירות מושלמת והתנתקות מהאבות הקדושים לכן נגזר עליהם בכי לדורות על חורבן הבית,

הגמרא שבת פח' אומרת שלמרות שעם ישראל קיבלו את התורה בכפייה, בכל זאת חזרו עם ישראל וקבלו את התורה מאהבה בימי אחשוורוש.

ולפי זה יתכן **שלכן מתחפשים בפורים**, שהרי כשעם ישראל חטאו בעגל הם הורידו את הכתרים שקיבלו במתן תורה על שאמרו נעשה ונשמע, ואילו משה רבינו נשאר בקדושתו וקיבל זוהר עצום מקדושת עם ישראל שנפחתה מהם בעקבות חטא העגל, עד כדי כך שמשה רבינו נאלץ לשים מסכה על פניו כי עם ישראל לא יכלו לראות את פניו הקדושים.

וזהר לבנו – כי תשא

”וראו פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את המסוה על פניו

נאם נפרש שזה מדובר על הלוחות השניים, הרי שם משה היה בשמים 80 יום, כי 40 יום ביקש כפרה ורחמים עליהם ובסוף ה 40 יום האחרונים במוצאי יום כיפור הוריד את הלוחות השניות, ואם כן היה להם להמתין 80 יום??

נאולי נחשב 40 יום מאז שמשה הצטווה ”פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים”, וזה היה בראש חודש אלול ומאז עד יום כיפור שירד עם הלוחות השניים זה היה בדיוק 40 יום, אבל בכל זאת זה נראה יותר כ 80 יום, כי בכל זאת כל ה 80 יום היו הכנה לקבלת הלוחות השניים, ע”י תשובה ובקשת רחמים לפני ה’.

לכן נראה לבאר, על פי דברי הכוזרי לרבי יהודה הלוי מאמר א’ אות צ”ז שכתב שמיד אחרי קבלת התורה כל ה 40 יום עם ישראל חיכו לרדת משה מן ההר כשהם בלי שינוי ובאותו מצב שהשאיר אותם, כשהתכשיטים על הבגדים בדיוק כפי שהיו במתן תורה.

ולכן למרות שמשה שבר את הלוחות בכל זאת העבודה שלהם במשך 40 יום להישאר באותו מצב, ולשמור את עצמם באותה דרגה, עבודה זו לא הלכה לריק, אלא היא משמשת כזכות וכוח עצום לעם ישראל.

וייתכן שלכן גם שברי הלוחות נמצאים בארון, מלבד כל הסיבות שנכתבו בזה, כי אחרי המתנה והכנה ראוייה כזו, גם בשברי הלוחות יש עוצמה וכוח שיחשב שנתנית התורה הראשונה עדיין קיימת, וזה הכוח שעמד להם אחרי 40 יום להתגבר על אותו רשע גלית.

לכן מורי ורבותי, ראו נא את חשיבות 40 יום של קדושה ושמירת עיניים כי 40 יום של עמל והכנה לא הולך לפח, וגם במקרה חס ושלום של כישלון ועוד דווקא בסוף ה 40 יום ואפילו נפילה גדולה עד למאוד!! עד כדי עגל זהב - הגרוע מכל, ה’ ירחם, בכל זאת עדיין לא נמחק העמל של 40 יום, כי ב 40 יום של עבודה יש עוצמה וכוח אדיר, חזקו ואמצו השם עמכם גיבורי חיל. על כן קבלו עליכם צדיקים וידידים, קדושים וטהורים, להשלים 40 יום בקדושה ובשמירת העיניים, ושוב עוד 40 יום, ושוב בפעם השלישית עוד 40 יום, זה לא אותו הדבר, כל יחידה של 40 יום מוסיפה עוצמה ואור וקדושה, קדימה עלו והצלחו, אחרי 120 יום בוודאי יקרנו פניכם בקדושה, כמו משה רבינו ששם מסווה כי קרנו פניו בקדושה.

עוד באותו עניין

ונראה שיש כאן רעיון מבהיל, שאם עושים מעשה טוב זה נותן כוח ועוצמה, אבל אם חוזרים לרוע, כמו ערפה אמו של גלית, וגם בנה גלית שבחר בדרך של רשעות, אז יכולים להשתמש בכוח של המעשה טוב ולנצלו גם להגביר את כוח הרשע והרוע רחמנא ליצלן,

זה עונה גם על השאלה כשרואים רשע שמצליח ברשעותו עד כדי ניסים להרע, ואתה שואל מאיפה הכוח הזה?? ניסים להרע?? למה?? איך יתכן הדבר?? כמו שמפורסם שהיטלר ימ”ש שרד מספר רב של התנקשויות שנראים הדברים כעל טבעיים בעליל, וכן ערפאת ימ”ש שרד אפילו נפילה ממטוס, ושוב קשה למה היה להם נסי ניסים??

והתשובה לפעמים שזה כמו שמצאנו אצל גלית, שיייתכן שרשע זה עצמו או אבותיו עשו מעשה טוב במהלך חייהם, ואפילו שהם רשעים בכל זאת הכוח של המעשה הטוב שלהם נשאר לדורות, ולכן יש להם גם כוח וגם ניסים להרשע, ואנחנו נלמד מכאן את העוצמה והכוח של מעשה טוב, ואדרבא נשתמש בו לדבר מצוה, ובוודאי כשנשתמש בכוח ובעוצמה לדבר מצווה יהיה בזה הרבה יותר עוצמה חזקה, כי זה המשך לרצון בורא עולם, ובעזרת השם נעשה ונצליח למען שמו באהבה אמן ואמן.

*ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת

התפרים לא יחיה, אזי רחל מתה למרות שזה היה קללה בטעות כי בוודאי יעקב לא היה מקלל שאשתו רחל תמות, ובכל זאת בגלל קללת צדיק אפילו בטעות הקללה התקיימה במלואה, ואילו כאן אכן בפרשת תצוה זה התקיים, אבל רק מקצת ממש מכל הספר??

אלא התשובה פשוטה היא, שלמרות שעל פי הכלל היה אמור משה רבינו להימחק מכל התורה, בכל זאת כאן במפורש בורא עולם לא הסכים למחוק את משה, ואמר לו ”מי אשר חטא לי אמחנו מספריי”, ואם כן אפילו פרשת ”ואתה תצוה” לא היה אמור שמו של משה להימחק כי הקב”ה לא הסכים שימחק.

רבינו בחיי שואל למה כתוב בפסוק 3 פעמים ”משה”?? היה אפשר שייכתב כי קרן עור פניו והשיב את המסוה???

ותירץ, כי זה כנגד 3 פעמים 40 יום שהיה בהר סיני, שבכל 40 יום משה רבינו השיג עוד עוצמה ואור.

ולכן כתוב 3 פעמים ”משה”, כי בכל פעם ופעם היה עולה מדריגה שראוי להיקרא עליה ”משה” שזה עוצמה שמשוי במי החכמה מהר סיני, דהיינו שכביכול יצא ספוג מתוך מעיינות החוכמה.

והנה בסיפור של דוד נגד גלית, כתוב ”ויגש הפלשתי השכם והערב” שמואל א’ י”ז ט”ז, ובגמרא סוטה מ”ב ב’ כתוב שגלית ניגש לקלל את עם ישראל דווקא בזמנים אלו כי רצה לבטלם מקריאת שמע, עוד כתוב שם ”ויתיצב ארבעים יום”, שכך התייצב גלית לפני מחנה ישראל במשך 40 יום וחירף וגידף אותם ואת בורא עולם, עד שבא דוד והרג אותו, ונשאלת השאלה מדוע התעכב 40 יום עד שהגיע דוד והרג אותו??

והרד”ק שם מתרץ שלא היה להם כוח לישראל לנצח את גלית אלא רק בסוף 40 יום, כי בסוף 40 יום ירד משה מן ההר ואז קבלו את התורה.

והדברים לכאורה תמוהים ממש, שהרי הם לא קיבלו את התורה בסוף ה 40 יום, כי משה שבר את הלוחות מיד כשירד מההר כשראה שחטאו בעגל, ואדרבא היה כעס גדול על עם ישראל, אם כן איזה כוח יש לעם ישראל בסיום ה 40 יום אלו??

והרד”ק כתב עוד, שבזכות 40 פסיעות שהלכה ערפה עם חמותה נעמי, הם המה הזכות והכוח שקיבל בנה גלית 40 יום להתייצב ולחרף ולגדף.

ומאוד נפלאותי, שהרי היא עשתה כביכול מצווה שכיבדה את חמותה הצדיקה, ואיך דווקא מזה יוצא כוח של 40 יום לחרף ולגדף את ישראל, איך כוח מצווה נהפך לכוח לטומאה לגדף ולקלל ולהשחית?? שהרי כאן לא היה כוח להשחית כנגד עם ישראל לבדו - כפי שיעקב חשש מעשו מחמת זכות הכיבוד אב של עשיו, אלא היה כאן גם חירוף וגידוף שמו של בורא עולם, וגם היה מפריע להם דווקא בעת קריאת שמע שחרית וערבית, בכדי לבטל מהם קבלת עול מלכות שמים ככתוב ”כי חרף מערכות אלקים חיים”.

כתב רש”י ”מספרך” - מכל התורה כולה, שלא יאמרו עלי שלא הייתי כדאי לבקש עליהם רחמים, ומוסיף הרבינו בחיי ע”פ דרך המדרש ”מספרך” קללת חכם אפילו על תנאי היא באה, מנא לן ממה שאמר מחני, ואף על פי שנתכפר להם עוון העגל נמחה שמו מפרשת ”ואתה תצוה” שלא נזכר שם שמו של משה כלל.

וקשה שאם גם כאן התקיים הכלל שקללת צדיק אפילו על תנאי מתקיימת אם כן משה אמר מחני מכל ספרך והרי זה לא התקיים?? שהרי אצל רחל כאשר יעקב אמר שמי שגנב את

וַתֵּהָרָא לְבִנּוֹ – כִּי תִשָּׂא

ומצוות, ואילו לדברי הספורנו משמע שבגלל חטא העגל הקב"ה לא כתב את התורה רק משה רבינו?!

לכן נראה לתרץ כדברי רש"י שכתב בפרשת משפטים שם, שבלחות הברית כלול כל התורה כולה בה וכפי כתב **רבי סעדיה גאון**, ואם כן מתאים לשון כתבתי כי אכן בלוחות כלול הכל, רק אם עם ישראל לא היו חוטאים בעגל היינו מקבלים את התורה מפורטת וכתובה בהרחבה מכתב של הקב"ה, ובגלל חטא העגל משה רבינו כתב את התורה בהרחבה, ואילו בלוחות עדיין נשאר כתב הקב"ה הכלול בו כל התורה והמצוות בתמצית, ולכן שייד שיכתב "**אשר כתבתי**" שהקב"ה כתב את התורה – בתמצית, ואילו משה בגלל החטא כתב את התורה בפירוט ובהרחבה.

וזה מחזק נפלא את תירוצו הקודם, שבגלל קללת צדיק אכן משה לא נכתב בספרו של ה', כי בלוחות ששם כלול כל התורה כולה בתמצית לא כתוב שמו של משה, ורק משה עצמו כתב את התורה בפירוט ובהרחבה והוא כן כתב את שמו בספר שהוא עצמו כתב, וזה לא היה בכלל הקללה שקילל בטעות כביכול.

אומנם גם שם של עם ישראל לא נמחק, למרות שעם ישראל חטאו, כי מאחר שלא הקב"ה כתב את התורה אלא משה אם כן אין העונש להימחק מספר התורה למי שחטא כנגד הקב"ה תקף, כי הקב"ה לא כתבו וזה פשוט, וזאת בנוסף לתשובה של עם ישראל שמחק החטא.

מחצית השקל לכפר על נפשותיכם

המאכלים היו בהכשר מהודר ואין סיבה לא לכבד את המלך שהזמין אותם, והם החשיבו את איסורו של מרדכי כאיסור קל ואולי כחומרא יתירה.

ועל זה בא מצוות השקלים לתקן קודם גזירה זו, שכל יהודים בלי יוצא מהכלל לא זלזלו במצווה זו הנראית כקלה לחלק מעם ישראל – העשירים, בפרט בדורו של משה שכל אחד יצא ממצרים עם עשרות חמורים טעונים מטוב מצרים, וכוח מצווה זו שכל היהודים עשו אותה בשלימות למרות שהיא כמצווה קלה, היא זאת שגברה על גזירת המן.

ללמדנו שמצוות שאנחנו עושים בהקפדה ביחד כל עם ישראל עוצמתו עצומה לדורי דורות, ובכוחו לתקן חטאים של הדורות הבאים, ולכן אדרבא נחפש להשתתף בכל מצווה שמעוררים את הציבור אפילו מצוות קלות וקבלות פשוטות בעיניך, ולמרות שלדעתך זה מיותר או לא נוגע לעצמך ולמשפחתך בכל זאת עלינו להצטרף לכלל ובכוח מצווה של הכלל נזכה לזכויות עצומות לדורי דורות.

לראות את פני האדון ה'

פחדים שמא גויים ינצלו זאת לשדוד את ביתו או להשתלט על ביתו ועל עירו.

לכן אומר לו בורא עולם אתה הולך "**לאדון**" – דע לך שהכל לא שלך אלא של האדון שהוא בורא עולם, והוא ציווה אותך ואת כל בני עירך לעזוב את הבתים ואת העיר וללכת לירושלים, והכל באחריותו ועל דאגתו ואין זה מדאגתך כלל, ועלה בשמחה בלב שקט ורגוע.

ואם אדם עושה כן, ממשיך הקב"ה בפסוקים ואומר לו כברכת ה' אשר נתן לך, אתה יהודי מאמין ראוי לברכת ה' והקב"ה יפקיד בידך רכוש שיהיה תחת ידך כי אתה נאמן, אתה יודע שבסופו של דבר הכל רכוש של בורא עולם.

ויצא העגל הזה

וזאת בשעה שהמצרים מאמינים בבעלי חיים שהם אלוהים, וממילא קשה להאמין שהיהודים יאמינו בעגל שהוא אלוהים, ורק הערב רב שלא קשרו את קרבן הפסח ולא התעללו באלוהי המצרים הם אלו שכשלו בחטא העגל.

ואם כן יתכן שאהרן הכהן בכוונה עשה צורת עגל לעשות צחוק מהיצר הרע שפעפע בעם, ובכוונה עשה להם עגל בכדי שהיהודים ילעגו לעגל הזה ויבזו לו כפי שעשו במצרים לעיני כל המצרים בקרבן פסח, ורק בגלל הערב רב היה כישלון ויצא העגל הזה לרעת עם ישראל.

ואכן נראה פשוט שאצל בורא עולם עצמו לא קיים המושג קללת צדיק מתקיימת אפילו בטעות, כי כל הקללות שיש בתורה לעם ישראל אם יחטאו חלילה בוודאי לא התקיימו כשעם ישראל טובים ועושים רצונו של מקום.

אבל ייתכן שבכל זאת מפרשה אחת נמחק שמו של משה – פרשת **ואתה תצוה** לא בגלל קללת צדיק, אלא כי בורא רצה לגלות לעם ישראל את המסירות נפש של משה שהסכים להימחק מכל התורה כולה ואפילו למות ולהימחק מספרם של צדיקים עבור עם ישראל או על כל פנים מספר החיים דהיינו מסר עצמו למות ע"פ הרשב"ם.

ויתכן שבורא עולם נתן למשה רבינו לכתוב את ספר התורה והחשיב את התורה כתורת משה, וממילא אפשר להחשיב שמשה לא כתוב בכל תורת ה', כי זה כביכול **תורת משה** והוא משה כתבו, ויל"ע.

ולאחר כותבי זאת ראיתי בספורנו שכתב שבתחילה קודם חטא העגל אמר הקב"ה למשה "**עלה אלי ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוות אשר כתבתי להורתם**" משפטים כד' יב', דהיינו שהקב"ה היה אמור לכתוב את כל התורה כפי שכתב את הלוחות, ובגלל חטא העגל הקב"ה אמר למשה **פסול לך** בעצמך את הלוחות, וגם אתה – משה תכתוב את התורה והמצוות.

ונהנה עדיין קשה לי לפירושו שהרי בפרשת משפטים כתוב מפורש "**אשר כתבתי**" דהיינו שהקב"ה כבר כתב את כל התורה

אמר ריש לקיש: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שעתידי המן לשקול שקלים לאחשוורוש שיגזור גזירות רעות על עם ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו - **מגילה יב', וראיתי שהסטייפלר בקריינא דאיגרתא** שואל מדוע עם ישראל היה צריך להקדים זכות כנגד פעולת המן?!

ואולי ללמדנו שמצווה קלה אבל שכל עם ישראל שותפים בה מנצחת גזירות קשות ורעות, וכ"ש מצוות גדולות.

כי הנה כידוע חטאם של עם ישראל בתקופת מרדכי היה שזלזלו באיסור מרדכי להשתתף בסעודת אחשוורוש, כי טענו שכל

ללמדנו שמצוות שאנחנו עושים בהקפדה ביחד כל עם ישראל עוצמתו עצומה לדורי דורות, ובכוחו לתקן חטאים של הדורות הבאים, ולכן אדרבא נחפש להשתתף בכל מצווה שמעוררים את הציבור אפילו מצוות קלות וקבלות פשוטות בעיניך, ולמרות שלדעתך זה מיותר או לא נוגע לעצמך ולמשפחתך בכל זאת עלינו להצטרף לכלל ובכוח מצווה של הכלל נזכה לזכויות עצומות לדורי דורות.

מדוע דווקא במצוות עליה לרגל לבית המקדש להראות את פני ה' מופיע הלשון "**האדון**"?!

והבחורים החשובים אביאל דהן ואריאל טובול ענו בסגנון אחד שיש כאן רצון לשכנע את האנשים לעזוב את בתיהם ולעלות לרגל כהכרת הטוב לבורא עולם שלמרות שמשכנו במרומים ומלוא כל הארץ כבודו ככל זאת באהבתו העצומה לעם ישראל הוא הסכים כביכול לשכן שמו וכביכול שיהיה לו דירה בתחתונים, ואם אדון כל הארץ כך אוהב אותנו ראוי שנרוץ אליו באהבה.

ונראה שברגע שאדם קשה לו לעזוב את הבית בלי השגחה בפרט שכל בני עירו עוזבים את הבתים בלי השגחה, ולפעמים יש לאדם

האבן עזרא כותב שאהרן הכהן צר את הזהב לצורה של עגל וכך זרקו לאש ויצא העגל, וזה פלא איך יתכן שאהרן הכהן יעשה כדבר הזה? וכמו כן קשה מה ענה אהרן למשה "**ויצא העגל הזה**" הרי הוא בעצמו הכין את צורת העגל?!

ואומנם ברמב"ן יש מהלך נפלא ועמוק בעיניי זה, אבל ברצוני לבאר כאן דרך אחרת בס"ד, כי הנה כידוע הערב רב הם אלו שעבדו את העגל ולמה רק הם? כי עם ישראל במצרים שחטו מול עיני המצרים את קורבן פסח, ועוד התעללו במצרים שקשרו את אלוהיהם – השה במשך כמה ימים מ"י ניסן עד יד' ניסן,

וזהר לבנו – כי תשא

חטא העגל

ואכן בלוחות השניות מפורש בתורה **דברים פרק י' פסוק י'** "לא אבה ה' השחיתך", ומפרש הרמב"ן שהקב"ה לא העמיד את עם ישראל שוב בניסיון כניסיון העגל שהיה בלוחות הראשונות, כי בורא עולם ברחמיו רצה להכניס אותנו לארץ ישראל ולא שחלילה נישל שוב בעבירה ח"ו, וייתכן גם שבגלל שהלוחות השניות ניתנו בסתר לכן היה פחות קיטרוג או שבכלל לא היה קיטרוג לנסות את עם ישראל בניסיון קשה האם הם ראויים לקבלת הלוחות – והתורה, לכן חשוב ביותר להתפלל בפסוקי דזמרה "שלא תביאני לא לידי חטא ולא לידי ניסיון", ובכל זאת אם נקלענו לניסיון עלינו לברוח ממנו ובלית ברירה להילחם.

ראיתי שכתוב בספר **כרם הצבי** על פי **מדרש תנחומא** שמלבד ההטעיה שהשטן בלב את עם ישראל כביכול שנשא את מיטתו של משה והיה חושך וכו', כך שעם ישראל חשבו שהם זקוקים למנהיג חדש, כביכול הקב"ה נתן למן להטעות אותם, שהרי לאחר שנעשה העגל אמר אהרן שמחר נחוגג לה', ואהרן היה בטוח שהיות והמן הוכיח מי צדיק ומי רשע, ממילא שבוקר כאשר יראו שעליהם לחפש את המן מחוץ למחנה הם יראו בחוש שחטאו בעגל ולא ימשיכו לחגוג ולחטוא עוד, אבל למרות מחשבה זו המן לא הוכיח באותו יום מי הרשיע בעגל, וזה העצים את הניסיון.

**בוש משה

משה לפניכם, וזה היה יכול לעזור להם בעת ניסיון חטא העגל שהשטן הראה להם דמות משה נישא במיטה כמות, שידעו שאין זה משה האמיתי, **כי הקב"ה מכין רפואה למכה**, ומכין לנו כלים שבהם נתגבר על ניסיונות היצר הרע הקשים, רק שעלינו להשתמש בהם **ולא לשכוח אותם בזמן הנכון והראוי**.

בפרשת משפטים כתוב "ויקח משה חצי הדם וישם באגנת וחצי הדם זרק על המזבח", וב**מדרש רבה ויקרא ו' ה'** מובא **שמלאך בדמות משה** חילקם לחצי עוד קודם שיצא כל הדם – שדבר זה רק מלאך יכול לדעת, **ואולי** כבר אז ראו ישראל שמלאך יכול להדמות למשה רבינו, **ולכאורה הם ראו כביכול 2 דמויות של**

ושני לוחות אבנים הוריד בידו וכתוב בהם שמירת שבת – חיבור לוחות ראשונות ושניות

ובראשון נכתב זכור ובשני נכתב שמור רק כך התקיים דבר ה' במצוות השבת בשלימות.

ואולי זה הגדלות והחשיבות שאומרים בתפילת שחרית של שבת שכתוב בהם בלוחות השניות שמירת שבת, כי מצוות שבת מחברת את שני הלוחות כאחד, וכל זה בזכות ישראל שכתוב "ושמרו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת לדרותם ברית עולם", דהיינו שעם ישראל קיבלו עליהם לקיים את השבת לנצח עוד ממרה שנצטוו עליה בראשונה ובלי הפסק שמרו את השבת עד עולם, ולכן לא נפגם מצוות השבת אצל עם ישראל למרות חטא העגל ונתקיים הן זכור והן שמור את יום השבת.

ואולי בדרך רמז ודרש זה הכוונה "לעשות את השבת" דהיינו היות ועם ישראל שמרו שבת ברציפות ממרה עוד קודם מתן תורה כך **גרמו ויצרו את שלימות השבת** בכתביה על הלוחות שיתקיים הזכור והשמור את יום השבת **בחיבור לוחות הראשונות והשניות** וכתבאר.

על מאמר זה הערני **החברותא היקר** מאוד **הרב אלדר נתנזון שליט"א**, א. **שבגמרא סנהדרין נו'** מפורש שגם מצוות כיבוד אב ואם קיבלו ישראל במרה עוד קודם מתן תורה, וא"כ גם מצוות כיבוד אב ואם לא נפגמה אצל עם ישראל מחמת חטא העגל, כפי שלא נפגמה מצוות שמירת שבת כי קיבלוה עוד קודם מתן תורה?!

אך נראה לחלק בין מצוות שבת המפורשת בתורה קודם מתן תורה, בפרשת המן, א. "ויאמר אלהים הוא אשר דבר ה' שבתון שבת קדש לה' מחר את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו", וכן "ראו כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים, שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", ב. וגם מפורש שעם ישראל קיים מצוות ה' זו באופן גלוי וברור ככתוב "וישבתו העם ביום השביעי", ולכן מצוות שבת היא המחברת את שני הלוחות הראשונות והשניות, ואולי גם יש לחלק כי מצוות כיבוד אב ואם היא מצווה שכלית ומסרית של הכרת הטוב, משא"כ שבת שהיא מצווה חוקית.

והביא לי ראייה קטנה בדומה, ע"פ **תוספות בכורות ה'** שעצם הלוח היא השורדת לתחיית המתים וממנה המתים קמים לתחיית המתים, כי נוצרה במוצאי שבת ואדם הראשון לא חטא עמה ולא פגמה – **בני יששכר אדר מ"א**.

ונקה לא ינקה

בתשובה? **עוד** הקשה הרי בתחילת יג' מדות כתוב ה' ה'" וכתב רש"י ה' הראשון שזה מידת הרחמים למי שלא חטא, ופעם השני שכתוב ה' זה מידת הרחמים למי שחזר בתשובה על

לכאורה צריך עיון מדוע מזכירים בתפילה שבלוחות כתוב שמירת שבת, הרי בין בלוחות הראשונות ובין בלוחות השניות כתוב בהם 10 דברות ולא רק שמירת שבת? **וכי** מה מיוחד בדבור של שמירת שבת שנשמע כביכול שהוא כעיקר הלוחות? **וכמו** כן הלוא מזכירים שכתוב שמירת שבת בלוחות מדוע אם כן צריך גם להזכיר מה שכתוב בתורה "ושמרו בני ישראל את השבת"? **וגם** מה משמעות "לעשות את השבת"?

ואולי המיוחדות בשמירת שבת שהיא כביכול לא נפגמה בעם ישראל בין שני נתינת הלוחות, שלמרות חטא העגל שכביכול הרס את מתן הלוחות הראשונות, בכל זאת מצוות שבת לא נפגמה בגין חטא העגל, כי את מצוות השבת עם ישראל קיבל עוד לפני מתן תורה כשהיו במרה וכן **בפרשת המן** עוד לפני שהתחייבו לא לעשות עבודה זרה, ועוד לפני שכביכול נישאו להקב"ה, לכן יתכן ששמירת שבת לא נפגם בחטא העגל.

ולמרות שמחלל שבת ככופר בעיקר, ובפשטות עובד עבודה זרה ככופר בכל התורה כולה, בכל זאת עם ישראל בחטא העגל לא נחשב לכופר בעיקר, או בגלל שהיו כאנוסים ועיקר חטאם שלא מיחו, או בגלל שרק חיפשו מנהיג במקום משה ולא חיפשו לעבוד ע"ז ממש – ילכו לפנינו כדברי המדרש שמשה וארונו של יוסף הלכו לפני העם.

והנה בלוחות הראשונות כתוב "זכור את יום השבת לקדשו", ואילו בלוחות השניות כתוב "שמור את יום השבת לקדשו כאשר ציווה ה' אלוקיך", וכתב רש"י "שמור" – ובראשונות הוא אומר זכור, ומסביר רש"י ששניהם בדבור אחד ובתיבה אחת נאמרו ובשמיעה אחת נשמעו: "כאשר צוה" – קודם מתן תורה במרה.

וברור שלא הכוונה כאשר צוה בלוחות ראשונות, שהרי כל הדברות הוזהרו בלוחות ראשונות ומדוע הוזכר דווקא במצוות שבת, אלא הכוונה כאשר צוה בפרט שכתב בתורה מפורש שה' חשוב להזכיר זאת ב"י הדברות בפרט שכתב בתורה מפורש שה' אומר "וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שברתי", ובלוחות הראשונים לא מופיע כאשר צוה במרה?!

אלא יתכן שהכוונה כפי שכתבתי קודם שבגלל שעל מצוות שבת ישראל נצטוו עוד קודם מתן תורה לכן מתחברים ומתאחדים הלוחות כאחד למרות שמירת הראשונות, על ידי מצוות שבת שלא נפגם בחטא העגל וכאמור, והנה דווקא בגלל שהיו 2 לוחות

כתב רש"י מיומא פו' נקה לשבים בתשובה, "ולא ינקה" למי שאינם שבים בתשובה, ומקשה הט"ז מה עניין להזכיר ביג' מידות של רחמים עניין שהקב"ה לא מנקה למי שלא חזר

וזהר לבנו – כי תשא

חטאיו, ואם כן מה התחדש במידת הרחמים של "ונקה" – לשבים בתשובה?!

ומתדץ הט"ז? שגם ונקה וגם לא ינקה הם מיג' מידות של רחמים, שלשבים "נקה" הוא מנקה לגמרי כאילו לא חטא מעולם, ומדת "לא ינקה" מלמד על שאין ה' נוקם כראוי למי שאינם שבים, אלא רק לא ינקה אבל אינו מכריתו מן העולם:

ואולי כוונתו לכתוב **בישעיה נ"ז טז**: "כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף, כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי" וכדברי **המצודת דוד**: כי המריבה אשר אני עושה עם החוטא להענישו בגמול מעשיו הנה לא תתמיד לעולם. "ולא לנצח" - כפל הדבר, והנשמות כולם הלא אני עשיתי, ולכן ראוי לי לרחם עליהם: **ולענ"ד** נראה שמאחר ובתחילת יג' מידות רחמים של רחמים הוזכר שהקב"ה חס ומתנהג ברחמים במי ששב בתשובה, יתכן ש"נקה ולא ינקה", זה גם מידת רחמים, שמי ששב בתשובה

פוקד עוון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשונאי

ואולי כ"ז על משפחות בודדות כדוגמת סנהדרין שהורגת יותר מא' 70 שנה נקראת קטלנית מכות ז', אבל בזמננו שחלק עצום מעם ישראל חוטאים, יתכן שהם בגדר תינוקות שנשבו, כי הוחזקו בעוון בגלל אבותם ומחמת רבים המוחזקים בעוון מאבותם קשה מאוד להם לשנות עולמם להתעורר בתשובה ולהגיע לדרך האמת, וממילא מידה זו בזמננו משמשת כרחמים לכלל ישראל, כי היום יש חזקת אבות – מעשי אבותיהם בידיהם אבל קושי לחזור בתשובה.

כי תשא את ראש – התחדש בס"ד בשמחת החתונה אצל ש"ב הרב יצחק אלס שליט"א

זזה מרמוז, על מצוות מחצית השקל, שלא רק האמצע הבינוניים (כי) במעמדם הכספי יתרמו מחצית השקל, אלא גם 2 הקצוות א וגם הקצה השני ת - יתנו מחצית השקל ככתוב "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל".

זזה מרמוז 3 פעמים בפסוק, כי מובא בשקלים פ"ג משנה א' 3 פעמים בשנה לקחו תרומת הלכה, תרומת מחצית השקל, כי הקרובים נתנו באדר והרחוקים בניסן והרחוקים מאוד תרמו באלול (ר ש – אלול לקראת ראש השנה).

וירא את העגל ומחולות ויחר אף משה וישלך מידו את הלוחות וישבור אותם

כי אשתו היא שיא המספקת במועט, ומעולם לא רמו עיניה לחיות אפילו שעה קלה ברמה גבוהה, ואפילו תכשיטים היא לא מבקשת רק הזולים ביותר המצופים בזהב או דמוי כסף, וכל טבעה זה דאגה לזולת ובקושי לדאוג לעצמה.

ובכלל היא מעולם לא מעיזה פניה ככה להתעקש על שטות שעשתה אם בכלל. **בקיצור** האישה שבחלום לא מזכירה את אשתו אפילו לא באחוז אלא ב100 אחוז הפוך מאשתו.

עד כדי כך שהוא היה בשוק מהחלום ונפגע עבור אשתו, שאפילו שאת כל החלומות הוא מספר לאשתו, את החלום הזה הוא לא העז לספר לאשתו!! **ובכלל מעולם לא חשב על צל גירושין, והוא** שואל אותי מה מסר חלום מוזר זה??

ענית לו, אכן מוזר אבל כל החלום קיבלת רק בגלל המשפט האחרון שבחלום, **איך נהנת כשידעת שאני אצטער ואכעס??**!!!

שבשביל משפט מחזק זה הקב"ה נתן לך את החלום למשל עבור עצמך ועבור חיזוק אחרים!!

שלפני שחוטאים חלילה בהנאת רגע, נזכור איך אפשר להנות כשהקב"ה מצטער וכועס ובוכה, למה? למה בני חוטא בהנאת רגע למרות שידע שבכך הוא מייסר ומצער אותי מאוד!! הרי הוא אוהב אותי אז איך יתכן שככה יעשה לי??

והיזוק זה עצום הוא ביותר וכל החלום בא למען חיזוק עצום זה, וסיימתי ואמרתי לאותו אברך אשריך שאפילו בשינה אתה מייצר חיזוקים לעם ישראל, אשריך!!!

ואכן משה רבינו ראה את הריקודים והמחולות סביב העגל, כעס וחרה אפו, וכדברי הספורנו, כי איך אפשר לא רק לחטא אלא

דבינו יוסף בכור שור מפרש, "שכיון שהוחזקו בעבירות אני מכלה דור רביעי מהעולם", ו"עון אבותיו" גרמו לו להיות רביעי, אומנם ה' מעניש דור רביעי רק על עוונם ולא על חטאי אבותם ככתוב "איש בחטאו יומתו", עכ"פ לדבריו זה כלול במידת רחמים. ויתכן לפרש בדבריו שבגלל הדור הראשון גם הדורות הבאים חטאו והיות ולא חזרו בתשובה והוחזקו לחטוא, לכן ה' מכלה דור רביעי, כי ה' לא חפץ בדור חמישי שימשיך בקלקול.

המילה "כיי" זה צירוף של אותיות אמצעיות, "את" זה צירוף של אותיות קיצוניות א' בהתחלה ואילו ת' קיצונית בסוף האותיות והיא משמשת כאן באות השנית,

והנה ב"תשא" האותיות קיצוניות אבל להיפך, הת' בהתחלה וא' בסוף. ואילו המילה "ראש" אותיות ר' ש' כמעט בקצה האותיות, וכאן האלף שהיא הכי קיצונית נמצאת באמצע.

סיפר לי אברך חשוב שהשבוע הוא חלם חלום מעצבן מאוד, שבחלומו נכנס בהפתעה לאשתו כ30 אלף שקל, והיא בזבה את כל הכסף בשבוע, כי היא הלכה למלון הכי יוקרתי בירושלים והשתוללה עם הכסף, כך שתוך שבוע נשרף 33 אלף שקל!!

הבעל פגש אותה לאחר השבוע וכשנודע לו את גודל הבזבוז הוא כעס מאוד על אשתו, וטען לה: גם על הצד שאת עובדת קשה והיית חייבת שבוע להשתחרר, בכל זאת למה התפרעת ולקחת מלון הכי יקר ככה להשחית כסף!!!

והיא ענתה לו: קיבלתי בהפתעה סכום מכובד וזה לא מהכסף השוטף שנכנס מהמשכורות, לכן התרתי לעצמי להשתולל עם הכסף בבזבזנות.

אבל טען לה הבעל, אני לא מבין אותך!! וכי אני לא קיבלתי בחיי הפתעות של סכומי כסף, ומעולם לא חשבתי לבזבזם, אלא הכנסתי אותם לחשבון השוטף לצמצם חובות ולהקל על העתיד שלא ניכנס למינוס חלילה.

והבעל הכועס היה בטוח שאשתו תתנצל ותתחרט, אבל היא בגאוותה התעקשה שהיא צודקת וזכותה והיא לא מתנצלת ולא מתחרטת.

הבעל היה בהלם ומרוב כעס אמר לה: אם. כך מחר ניפגש ברבנות לגירושין רח"ל.

והבעל הוסיף לה מתוך כאב לבו, איך יכלת להנות ולבלות בשבוע במלון בשעה שאת יודעת שאני מצטער ויכעס קשות!! איך יכלת ככה להנות??

והאברך מתעורר משנתו בהלם!! והוא נסער כולו, כי לא היה בחלום פירור של אמת. כי אשתו היא ההיפך הגמור מהתנהגות האשה שבחלום.

וזהר לבנו – כי תשא

אותו כשם שרצחו את חור, ולכן המשיך כביכול לשפץ את העגל ככה הוא עסוק בעגל ולא ידרשו מננו לרקוד סביב העגל רח"ל.

והוסיף הרב בניהו שטרנהאל שליט"א שאולי המסר הוא, גם על כך שהוא לא מודה לקב"ה מספיק על האשה הצנועה, המסתפקת במועט, והדואגת לזולת יותר מאשר לעצמה, וגם אשה שאינה עקשנית לרעה, והקב"ה המחיש לו איזה סוג נשים יש בעולם, בשביל שיודה לקב"ה יותר ויעריך עוד יותר את אשת חיל המושלמת שזכה בה בס"ד.

ויחל משה

קיבל לוחות שניות, ויש בזה מתיקות כי קודם לא היו שוכחים מלימודם, ואחרי שבירת הלוחות שכחו מלימודם ולכן יש חובה להרבות בחזרות, **וחטא העגל נגרם כתוצאה שהיה להם 12 שעות בו המתינו בכיליון עיניים** למשה ומתוך אכזבת ההמתנה חטאו, אבל אם היה עליהם לחזור על לימודם המשתכח, אם כן בשעות ההמתנה היו חוזרים על תלמודם שלא ישתכח והיו מוצאים מרגוע לנפשם במקום להמתין 12 שעות בבטלה בלי מעש הגורמת לחטא, וא"כ מתוק הוא תוצאת חטא העגל שאין זמן לבטלה רק צריך להתמיד ולחזור כל רגע פנוי.

ולענ"ד המתיקות היא התקרבות בהכנעה לה' בבניית המשכן במטרה לתקן, והרבה מתיקות יש כשחוטא חוזר בתשובה ופועל לתקן מה שעיוות וקלקל, וזה מרבה ומעצים עוד יותר את אהבה, ולעיתים בעוצמה יותר ממה שהיה קודם החטא והתשובה. ועי' מה שכתבתי בפרשת פיקודי על שלא יכל משה לבוא אל הקדש מפני הקדושה.

מחצית השקל – בסיס מאחד

אולי זה בכדי שקצת נחשיב את תרומת האדנים – מחצית השקל קדם לציווי עם ישראל לבניית המשכן.

ואפשל שפשו הדבר בא ללמדנו, קודם להשראת השכינה צריך אחדות ישראל, ועל ידי מחצית השקל שאין הפליות ומעמדות כולם שווים זה גורם מאחד, ומצד נוסף כל אחד חצי שיבין שהוא לא מושלם רק ביחד עם חברו, ולכן נמנו שקלים שלמים.

וכך זה היה מקביל להכנה להשראת השכינה באחדות בהר סיני, שבא' סיון באו כאיש אחד בלב אחד. – וכמו כן הבסיס לכל הקרבנות שהם קרבנות תמיד גם היו ממחצית השקל.

וזה שימש לבסיס המשכן, שהבסיס לשכינה זה אחדות ישראל, ורק לאחר מכן בפרשת ויקהל נכתב כל התרומות שכל אחד תרם לפי מעמדו הכספי ונדבת לבו.

ואומנם משארית הכסף של מחצית השקל עשה משה ווי לעמודים של החצר, כי זה מרמז על מסגרת חיצונית כללית אחידה בעם ישראל, שכביכול יש קווים אדומים שזה המינימום הנדרש בעם ישראל.

חיזוק עצום לשמירת שבת אחת כהלכתה מה היא פועלת! ומה היא מתקנת!

ובמד"ש רבה בשלח כה' (יב) א"ר לוי: שכלפי כל המצוות נכתב "היום אם בקולו תשמעו", ומפסוק זה א"ר יוחנן: אמר הקב"ה לישראל אם עושים תשובה אפילו יום אחד אני מביא את הגאולה שלא בעונתה, והיות ומצוות שבת שקולה כנגד כל המצוות לכן שמירת יום אחד של שבת משיח מגיע!!

ואכן דווקא בשבתות הראשונות היו יכולים כל עם ישראל לשמור שבת כהלכתה ומיד היו נגאלים כדברי הגמרא שבת קי"ח, כי אז בקושי קיבלו חלק קטן מהלכות שבת, אבל לאחר השבתות הראשונות שכבר הוזהרו בכל הלכותיה שכהררים בשערה תלויים הלכותיה, אז יתכן שכבר לא הצליחו כל עם ישראל בלי יוצא מן הכלל לשמור שבת כראוי, ולכן כל 40 שנה עם משה לא זכו עם ישראל לגאולה למרות שלא היה שם מחלל שבת כמו בשבתות הראשונות, ואולי היות ונגזר גזירה על דור המדבר א"כ למרות ששמרו שבת כהלכתה כל עם ישראל בכ"ז לא הגיעו לגאולה מפני הגזירה ויל"ע.

גם לשמוח בחטא?! איך אפשר לשמוח ולרקוד כשהקב"ה שהוציאם ממצרים בוכה ומתייסר, ואיך אפשר לרקוד כאשר גופת חור שנרצח על ידם עדיין מוטל לפנייהם ודמו שותת וממשיך להישפך!!

וינתן שאהרן הכהן ככתוב במדרש שהבאתי בפרשה הקודמת המשיך להכות בפטיש על העגל גם כאשר העגל כבר קם וחי כביכול, כי פחד שיהרגו אותו כשיסרב לרקוד עמם סביב העגל, כי הם חשבו שהוא שותף להם בעשיית העגל, ואם יסרב לרקוד אזי ירצחו

במד"ש רבה מג' ג', ביארו רבנן שויחל משה הכוונה שהפך את המר למתוק, ויחל לשון חלוי, ומבארים חכמי המדרש שכשבאו ישראל למרה משה הרהר בלבו לשם מה נבראו המים המרים? מה התועלת ולמה בכלל נבראו בעולם? א"ל הקב"ה כל דבר בעולם נברא לצורך, ואני מלמדך שעליך להשתמש תמיד להפוך את המר למתוק, ככתוב (שמות טו) "ויורה ה' עץ" ויראהו לא כתוב כאן אלא "ויורהו" שזה לשון למוד שכך ינהג משה בעתיד, והדו לה' שזכיתי לכוון לדברי המדרש כאן במה שכתבתי בפרשת בשלח, וכיון שבאו ישראל למדבר ובקש האלקים לכלות את ישראל, אמר לו משה: רבש"ע מבקש אתה לאבד ולכלות את ישראל כאילו הם מיותרים בעולם, וכי לא כך אמרת לי במרה הוי מתפלל והפוך את המר למתוק!! ולכן גם עכשיו דרש משה חלי מרירותם של ישראל ורפא אותם מחטא העגל.

אלא שצריך להבין במה התהפך חטא העגל ממר למתוק?? ותלמידי העילויים בכיתה ח' תורת אמת ב"ב הבה"ח אברהם ישעיהו קראוס וזאב אדלר נ"ו, הסבירו שבגלל עם ישראל

תרומת מחצית השקל ששימש לבניית האדנים, זה נכתב בפרשת כי תשא עוד לפני פרשת ויקהל ששם משה ציווה את עם ישראל על התרומות בנדבת הלב למשכן, וצריך להבין למה קדם פקודת תרומת האדנים לציווי עם ישראל לתרומת המשכן?

ובפשטות אפשר לתרץ, שקודם נכתב ציווי ה' למשה שיצווה את בני ישראל בתרומת המשכן, ואחר כך ציווי ה' את משה שיצווה את בני ישראל על מחצית השקל כמופיע בפרשתנו, ובפרשת ויקהל כתוב איך משה ציווה את בני ישראל על תרומת המשכן.

ואומנם, היות ולא כתוב שמה ציווה את בני ישראל במחצית השקל, רק כתוב בפרשת פיקודי לח' כה' פירוט כמה נכנס ממחצית השקל, זה מוכיח שבציווי שבפרשתנו כלול גם ציווי ה' למשה וגם הפשטות שמה אכן עשה כדבר ה', גם בלי שזה יפורט וכדברי הרמב"ן בכמה מקומות.

אבל דווקא בגלל שיש פירוט כ"כ נרחב בכל ענייני המשכן על פני כמה פרשיות, הנראים כחוזרים ונשנים, ובכל זאת לא פורט אפילו בקצרה שמה אכן ציווה את עם ישראל במחצית השקל,

במכילתא פרשת כי תשא כתוב, "ושמרו בני ישראל את השבת". רבי אומר: כל המשמר שבת אחת כתקנה מעלה עליו הכתוב כאלו שומר שבתות מיום שברא הקב"ה את עולמו עד שיחיו מתים!!! שנאמר "ושמרו בני ישראל את השבת".

והראיה היא כפי שכתבתי בספרי בפרשת ויקהל (ובדרך אחרת בפרשתנו קודם, וכן בפרשת בהר) שהלשון "ושמרו" זה לשון עבר, ולכאורה היה צריך להיכתב "וישמרו", ומתוך זה מוכיח רבי הקדוש, ששמירת שבת כראוי, זה מתקן גם את השבתות שעברו (לשון עבר), "לעשות את השבת לדורותם" לא בגדר שמירה גרידא, אלא עשיה מושלמת של שבת עד כל הדורות כולם!!!

(ואולי "ושמרו" בגלל תוספת הווי בתחילת המילה יכול לשמש בלשון הווה או עתידית וגם עבר, כמו למען יצווה בניו אחרי ושמרו דרך ה').

וזהר לבנו – כי תשא

למה הנשים שולטים בבעלים – על פי האר"י, והאם כדאי להן?

שהרי זה מידת הדין בבית, ולכן כדאי לכל אשה ברת דעת להביא את השלטון לבעלה.

אומנם יתכן שאם הבעל חוטא לא שייך שאשה תיכנע תחת בעלה, אלא בזה היא לו וכשאינן לאשה הערכה אמיתית לבעל היא שולטת עליו כי מגיע לו וזה כמעט בלתי נשלט אלא בטבע האשה כך הוא.

אז אין לבעלים ברירה אלא להפסיק לחטוא ולהיות בן תורה אמיתי, ואולי יש תקווה, ואולי לא יעזור כי אז יסבול מחמת גלגול דור המדבר, גזירת שמים בלי אפשרות להשתחרר משליטתה.

אבל שליטת אשת חבר כחבר היא הרבה יותר טובה משליטת אשת חוטא, כי היא תדחוף את בעלה הצדיק להתעלות עוד יותר, בבחינת עזר כנגדו, זכה עזר לא זכה כנגדו.

בני בכורי היקר הרב יעקב ישראל שליט"א טוען שיתכן שדברי האר"י על בעלי תורה שסובלים שנשיהם שולטות בהם, בגלל שהם גלגול דור דעה דור המדבר, בכל זאת עליהם אין מידת הדין שכב הזוהר על חוטאים, שהרי האר"י עצמו כותב גם דברים נפלאים עליהם כשהביא את הפסוקים **"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"** והבשורה שמשה יקום לתחיה **"הנה שוכב עם אבותיך וקם"**, ובפשטות זה מבטא מידת הדין אלא להיפך.

הניחה לי ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול – כיסא של 4 רגליים יציב וחזק

אלא כביכול בגאווה, וטען להקב"ה, הרי למרות שכוחי יפה ככוח 3 אבות הרי בשעת כעסך על בני שוב תכלם כפי שאתה מבקש לכלות את עם ישראל למרות זכות 3 אבות, אלא שכוונתך בורא עולם שזכותי עצומה יותר כי היא מצורפת כרגל רביעית שהיא כן תעמוד בשעת כעסך.

אם כן טען משה היות והקב"ה טען שעם ישראל הוא עמי ככתוב **"כי שיחת עמך"**, אם כן צרף זכותי לזכות 3 אבות יחדיו וכך הכיסא יעמוד גם בשעת כעסך ולא תכלה את בני ישראל.

ולפי זה, הקב"ה לא חזר בו מכוונתו, אלא המצב השתנה, שעד עכשיו היה כוח 3 אבות לכן נגזר כליה, אבל ברגע שנצטרף כוח משה כרגל רביעית ממילא עם ישראל יכול לעמוד בפני כעס ה', ולכן **מתבטל "ואכלם"**, וע"י בפרשת שלח מה שכתבתי עוד בעניין זה.

למה משה לא ניתץ את המזבח שבנה אהרן לפני העגל

ואולי תקרובתם כפיגול בגלל מחשבת הבעלים, עכ"פ אין כאן תקרובת ע"ז, ולכן משה בנבואה עוד לפני ששאל את אהרן לא ניתץ את המזבח כפי שניתץ את העגל, וזה הוכיח לכולם שאהרן התכוון רק לשם שמים ולעבבם ולא חלילה לסייע לעבוד ע"ז.

כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו

ראו כביכול 2 דמויות משה לפנייהם, וזה יכל לעזור להם בעת ניסיון חטא העגל שהשטן הראה להם דמות משה נישא במיטה, שידעו שאין זה משה האמיתי, ובכל זאת הם התעקשו **"שזה האיש משה"**, והיות והבטיח שירד ביום 40 לטענתם לכן טענו לא ידענו מה היה לו, שמת ולא ירד.

למי זהב ואשלכהו באש ויצא העגל הזה

כפי שכתב רש"י היה כאן כישוף ושהשליכו באש טס שכתב משה **"עלה שור"** להעלות את ארונו של יוסף והפכו אותו לע"ז ולפסל מיכה, והטענה על עם ישראל שהיה אסור להם לטעות, כי כבר

כתוב בזוהר ח"ג יט' שכשהגברים חוטאים אז נשים שהם בבחינת דין הן השולטים על הגברים בבית, והאר"י זצ"ל **בשער הגלגולים הקדמה כ'** כתב: דע כי כל הבעלי תורה אשר בדור הזה עתה, הם בבחינת אנשי דור המדבר שעליהם נאמר **"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"** וכמבואר אצלינו בפסוק **"הנך שוכב עם אבותך וקם"**, וזהו הטעם שנשותיהם מושלות עליהם, לפי שבימיהם עשו הערב רב את העגל ולא מיחו בהם, אבל הנשים לא רצו לתת נזמי זהב לעגל ולכך עתה מושלות עליהם נשיהם.

וכוונת האר"י שפשיטא שרשע וחוטא אשתו תמשול עליו כמובא בזוהר, אלא בזמן האר"י זצ"ל התחדש שאפילו הצדיקים **"בעלי התורה"** גם הם סובלים מכך שנשיהם מושלות בהם למרוץ שאינם חוטאים, והסיבה לכך כי הם גלגול של דור דעה דור המדבר,

והאם המצב היה כך רק בימי האר"י זצ"ל, או מאז דור האר"י עד ביאת המשיח, כל **"בעלי התורה"** הם מגלגול דור המדבר דור דעה, כי היו 600 מאות אלף בדור דעה – דור המדבר, שכך במשך 400 שנה מאז ימי האר"י עד עצם היום הזה כל **"בעלי התורה"** שבכל השנים הללו מצטבר לסך של 600,000, ואילו עמך בית ישראל שאינם **"בעלי תורה"** אם הם חוטאים פשיטא שנשיהם מושלות בהם.

אומנם, כל בני זוג צריכים לדעת, ובפרט האשה כשהגה השליטה בידה הוא, שאין זה פרס ומלכות כדאית לה,

כתב רש"י: שמשה טען לה' מה אתה אומר לי **"ואעשה אותך לגוי גדול"** הרי אם כסא של 3 רגליים אינו עומד לפניך בשעת כעסך ק"ו לכסא של רגל א' (ע"פ ברכות לב):

ולכאורה מה טענת משה, הרי אם עם ישראל יתחיל ממנו, הרי כביכול יהיה כסא של 4 רגליים, שהרי הוא המשך של ג' אבות, וביחד עם זכותו הרי 4 רגליים, ואולי זה יעמוד, וממילא אין כאן ק"ו??

ואולי כפי שהגמרא שם דורשת **"והניחה לי"**, שהקב"ה אמר זאת למשה שידע איך ללמד זכות על עם ישראל, שכביכול הדבר תלוי בו, אם כן כך הקב"ה רימז לו את כוחו העצום של משה שהוא לבדו שווה לזכות 3 אבות, שמכח זכות שלושתם יצא עם ישראל והקב"ה הציע שמכוח זכות משה לבדו לפתוח עם ישראל חדש, ומזה הבין משה לנצל את כוחו העצום ע"פ הקב"ה וכאן לא נקט בענווה, ועוד טען שאם אין כוחי עצום מחני נא מספרך.

בתורה לא כתוב שמשה ניתץ את המזבח הלא בפרשה מפורש **"את מזבחותם תתוצון"**? וזה מוכיח שאהרן שבנה את המזבח בנה אותו לשם שמים וגם מה שזבחו בו היה לשם שמים ע"י מחשבת אהרן.

על הפסוק בפרשת משפטים "ויקח משה חצי הדם וישם באגנות וחצי הדם זרק על המזבח" דורשת הגמרא זבחים צ"י שמלאך בדמות משה חילקם לחצי עוד קודם שיצא כל הדם – שדבר זה רק מלאך יכול לדעת, ואולי כבר אז ראו עם ישראל שמלאך יכול להדמות למשה. **ולכאורה** הם

בעשיית המנורה מצאנו שזרק ככר זהב לאש ומזה יצא המנורה, ולהבדיל בזריקת הזהב לאש יצא העגל, ומזה היה מקום ליהודים לטעות חלילה שה' מסכים למעשה העגל, אבל

וְטָהַר לְבָבוֹ – כִּי תִשָּׂא

הארון הוא כתר תורה, או המנורה היא סמל התורה! אלא יתכן שהמנורה היא חוכמת וקדושת התורה בעצמותה שהיא מקשה זהב, שאין בה חיסרון כלל, וכל החידושים שתלמיד וותיק עתיד לחדש כבר כלולים בה מעת קיבל משה תורה מסיני, וזה בבחינת כפתוריה ופרחיה ממנה יהיו, ואילו הארון מבטא כלי קיבול לתורה, שזה האדם הלומד תורה, ואכן אצל אדם יש 2 דרגות כאמור קודם, ואכן הלוחות הם מיהלום שגם אינו מרקב ומתקלקל לעולם.

אומנם כאשר עם ישראל ראה שמשה האיש מקבל התורה מת כביכול, מיד ביקשו מנהיג מזהב, שיהיה יציב כמו אלוקים שאינו מת כאחד האדם, ועי' **בחתם סופר** שמבאר שמשה הוא בבחינת צאן, ואילו יוסף כוחו גדול בבחינת שור, ויש שור של טומאה כמו עמלק, ויש שור דקדושה, ולכן דווקא יהושע נלחם נגד עמלק, ויתכן שלכן עם ישראל שמחו בעגל שיש בו כוח של שור ולא כוחו של צאן שהיה למשה שהוא כוח חלש, אבל העגל היה שור של טומאה ולא של קדושה, וכשחזרו בתשובה עלו בדרגה שבכיסא הכבוד יש כרוב במקום שור, והוא אפילו קודם לצורת אדם, לעומת צורת שור שהיה תחילה שאדם היה קודם לו, ולא בטוח שהבנתי כראוי את דבריו וה' יצילני מטעות, ואולי לפי דבריו כרובי זהב זה כנגד התיקון שעשו בכוח התשובה שביטלו את שור הטומאה ולכן נהפך השור המקטרג לכרוב גם בכיסא הכבוד וגם בארון ה'. והדברים עמוקים ופוחד אני לכתוב בעניין עוד.

קיבלו רמז שיכול להיראות מלאך בדמות משה, ולכן שלא יטעו לחשוב שמשה מת, כך לא יטעו שיש קדושה בעגל רח"ל.

ידידי הצדיק הבחור המשותק רבי ישראל רפאל פלדמן שליט"א שהקב"ה יזכהו בשידוך הגון בקרוב, טען שיש עומק נסתר בחטא העגל, וטענתו, שהארון היה במרכזו עץ ומבית ומחוץ היה זהב, והרעיון הוא שהאדם עץ השדה, ואילו הזהב מבטא את התורה ככתוב **"הנחמדים מזהב"** וכן **"טוב לי תורת פיך מאלפי זהב"**.

וחיפשי להבין דבריו לעומק, ובסעייתא דשמיא ביום חתונת בני היקר, פגשני ברחוב **ידידי הרב חיים פוקס שליט"א**, וטרח להסיעני עד למקום חפצי למרות שזה לא היה בכיוון נסיעתו, אבל חוץ מזה נהניתי מאוד שהסביר לי את עומק הדברים בשם אחיו הגאון, שזהב הוא חומר שאינו מתקלקל, ואילו עץ מרקב ומצד שני צומח ומוציא פירות, ובארון צריך מצד אחד עץ שיהיה אדם צומח בתורה ומוציא פירות שזה חידושים ותלמידים, ומצד שני להיות שמור מריקבון ואבדון, שמבית ומחוץ יהיה זהב הכוונה יציבות שלא ירד לעולם ממעלות שקנה כבר.

אומנם לפי זה מדוע המנורה הייתה מקשה זהב?? הרי בתורה צריך גם מושג של עץ שמבטא צמיחה ופירות! וגם לא מובן האם

בשמים ראש מר דרור 500 וקנמן בשם מחציתו 250 וקנה בשם 250 :

בלי יוצא מהכלל למרות שעברו 7 שנים מהסעודה, האמינו לדברי מרדכי שזה עונש משמים על אכילתם בסעודת אחשוורוש.

ולכן התורה גזרה שקנמן יבוא לחצאים שיתחבר ביחד לחמש מאות, וכדברי רש"י נמצא כולו חמש מאות כמו שיעור מר דרור א"כ למה נאמר בו חצאין, גזירת הכתוב הוא להביאו לחצאין לשקול אותו כל 250 בנפרד, ולא 500 במשקל אחד, כמובא בכריתות (דף ה):

והקב"ה טמן כוח ב250 אנשי קרח שלמרות שנחלקו על משה, שיהיה בכוחם להתחרט ולחזור ולהתחבר חזרה להנהגת משה רבינו, אבל הם לא השכילו ולא הקשיבו למשה, למרות הכוח שטבע הקב"ה בהם, אבל כוח זה לא נוצר לריק, שאכן בימי מרדכי השכילו עם ישראל לחזור בתשובה ולהתאחד תחת הנהגת מרדכי היהודי, למרות שחלקו עליו בהתחלה.

וזה מזכיר מה שכתבתי על המוסר הראשון שנתן בורא עולם לקין ולמרות המוסר המושלם זה לא עזר לקין, אבל זה עוזר לכל הדורות הבאים, ואדרבא הדורות הבאים לומדים שיש רשעים שלא מקבלים מוסר אפילו מושלם, אבל אנחנו נתחזק במה שהם נפלו וכשלו.

הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה

וכך מפורש בחטא המרגלים "ואמרו אל יושב הארץ הזאת שמעו כי אתה ה' בקרב העם הזה אשר עין בעין נראה אתה ה' ועננך עמד עליהם ובעמד ענן אתה הולך לפניהם יומם ובעמוד אש לילה", שאכן נושא זה האם ה' ילך עמם או רק מלאך זה כבר לא היה נושא לדיון, אלא אדרבא משה רבינו ניצל מצב זה לטעון שלא יתכן שהקב"ה לא הצליח לשמור את עם ישראל מלחטואו לו למרות השגחתו הצמודה שבזה יש חילול ה' בעיני הגויים.

יש לתמוה מדוע התורה כתבה על **קנמן** בשם במקום 500 – מחציתו 250? ובפשטות אפשר לתרץ שהיות וקנה בשם 250 לכן קודם כתבה התורה 250.

אבל בדרך דרש יתכן, שזה מרמז על 250 ראשי סנהדרין משבט ראובן ראש השבטים שחלקו על משה להקטיר קטורת זרה בגלל שחלקו על משה ואהרן, ומדוע חלקו על משה, כי קיבלו שוחד מקרח שנהנו מממונו.

וזה מרומז בקנמן בושם – קנה מנה, שקרח הפיקח קנה את 250 ראשי הסנהדרין המכונים בושם כדברי הגמרא לקמן שמרדכי ראש לכל הבשמים, במנה - בשוחד כסף, ולכן מחציתן – נחצו על משה ואהרן.

ואולי התורה מרמזת שהיה להם להיזהר מהשוחד של קרח, ולהידבק בדרכו של מרדכי שהיה ראשו בשמים שידע כל מה שנגזר בשמים, והיה ראש הסנהדרין, ושמו מרומז במור דרור, כדברי **הגמרא מגילה** "יעלה ברוש זה **מרדכי שנקרא ראש לכל הבשמים** שנאמר **"ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור"** ומתרגמינן מרי דכי,

והוא איחד את עם ישראל שבהחלה חלקו עליו והשתתפו נגד דעתו הנחרצת שאסור להשתתף בסעודת אחשוורוש, אבל בסוף במקום להאשים את מרדכי בגזרות המן, הם

הקשה החברותא הרב אלדר נתנוזן שליט"א למה משה רבינו ביקש פעמיים שפני ה' ולא מלאך יובילו את עם ישראל למרות שכבר הסכים עמו ה', ועי' **אור החיים** שיש בזה דרגות.

ולענין הוא ביקש גם על החטא הבא, ואכן לא מצאנו בחטא המרגלים שביקש משה ולמרות שהיו נזופים לא מצאנו שמלאך הוביל אותם.

ואומנם אנחנו יהודים יודעים את האמת שגם בהשגחה צמודה של הקב"ה עלינו עדיין יש בחינה יודע קונו ומתכוון למרוד בו, ומי לנו כירובעם בן נבט שהקב"ה תפסו כביכול ואמר לו חזור בך ואני ואתה ובן ישי נטייל יחדיו בגן עדן, ובכל זאת למרות ידיעת האמת

וזהר לבנו – כי תשא

בשיא ההמחשה וידיעת שכר הגן עדן בשיא הבהירות והאמיתות בעולם הזה, בכל זאת בגלל יצר הכבוד מרד בה' והחטיא את עם ישראל, כי יצר הרע קשה הוא שאפילו הקב"ה קוראו רע, ואם אין הקב"ה עוזרו אין יכול לו, וגם כשהקב"ה עוזרו צריכים רצון והחלטת האדם בעצמו לנצח.

לספור במחצית השקל נגד עין רעה ומגפה

ואולי קבע ה' חוק גם ליצר הרע, שכאשר יש השתדלות להימנע מגישה ליצר הרע, אזי אין ליצר הרע רשות לפגוע במי שמנסה ופועל ממנוע מדריסת הרגל ליצר הרע.

וכדברי מרן רבי ישראל בונם שרייבר שליט"א שהקב"ה גילה לכל העולם כולו במוסר הראשון שה' נתן לקין ש"לפתח חטאת רובץ", ועלינו לסגור ליצר את הפתחים ככה הוא לא יכנס פנימה.

מורי ורבותי אנחנו לא מלאכים, אבל חייבים אנחנו לסגור פתחי עבירה, זה הבסיס שלא ישלום בנו יצר הרע, והלוואי ונקבל החלטה חזקה ואמיצה לסגור פתחי עבירה באמת ובתמים.

מטרת ספירת עם ישראל פעמיים בשנה אחת למרות התוצאה השווה

שמים ויראת חטא, ובהמשך אומרים "חיים שמהא בנו אהבת תורה ויראת שמים".

אבל באמת אין זה כפילות, כי יראת שמים ויראת חטא רגילה לא משתווה ליראת שמים מגיעה מתוך אהבת תורה, שהיא יראת הרוממות, מתוך שרואים עוצמת הקב"ה מתוך חכמת התורה הקדושה, ומתוך אהבה לתורה מקבלים באהבה יראת שמים, ולא קרב זה לזה כל הלילה כי הם דרגות יראה שונות לחלוטין.

וכך גם עם ישראל לאחר חודש של עבודת הקורבנות במשכן, הינו עם אחר לגמרי מעם בלי משכן ובלי עבודת הקורבנות.

וכך כל יהודי צריך להרגיש לאחר תפילה בכוונה ובהתלהבות שהיא כהקרת הקרבנות, שהוא יהודי חדש לגמרי, וכן לאחר לימוד תורה בשלימות הכוונה בלי דיבור והיסח הדעת, שהוא יהודי אחר מלפני הלימוד שרומם אותו ושינה אותו, עד כדי כך שכתבתי שתורת ה' תמימה מחכימת פתי, שאם יש לימוד תורה מושלם אזי גם פתי ישכיל בכוח הלימוד המושלם כי זה מייצר אדם חדש לגמרי.

וביום השביעי שבת שבתון קדש לה' – מנוחה הגוף או לשם ה'?

שש"י בתחילת הפסוק כתוב "שבת שבתון" שבת שבתון - מנוחת מרגוע ולא מנוחת עראי: והגדרתו יתכן כדברי רש"י על הפסוק בעשרת הדברות פרק כ' פסוק ט' "ועשית כל מלאכתך" - כשתבוא שבת יהא בעיניך כאלו כל מלאכתך עשויה שלא תהרהר אחר מלאכה – שעליך להשלים לאחר שבת (מכילתא): שאם תהרהר אחר המלאכה שעליך להשלים בשבוע הבא הרי זה כמנוחת עראי ולא כמנוחת מרגוע, כי אדם שיש לו לחצים מעבודה עתידית הוא לא רגוע.

וזו מנוחה שלימה שאתה רוצה בה, יכירו בניך וידעו כי מאיתך מנוחתם ועל מנוחתם יקדישו את שמך, כפי שאומרים בתפילת מנחה בשבת.

ואכן כאמור הקב"ה נתן לנו שבת בכדי שהגוף שלנו ינוח מעמל השבוע שעבר, וזה לא לשם שמים אלא "לכס" להנאתנו הטבעית שננוח מעמלנו.

אבל הקב"ה דורש מנוחה נוספת "מנוחת מרגוע" שלמרות בטבע יש לנו לחץ מהעבודה הממתינה לנו בשבוע העתידי, הקב"ה דורש שלשמו הקדוש נתעלם מהמציאות ונחשוב כאילו אין מחר, כאילו אין לנו יותר מלאכה לעבוד, כמו שהקב"ה לא עבד בשבוע השני לאחר שבוע של בריאת העולם.

כתב רש"י "ולא יהיה בהם נגף" - שהמניין שולט בו עין הרע והדבר בא עליהם כמו שמצינו בימי דוד:

ונשאלת השאלה מדוע אכן ספירת יהודים על ידי חפץ מונעת עין רעה ומגפה, הרי סוף סוף על ידי מחצית השקל או על ידי חרסים התקבל מניין עם ישראל, ולמה במניין שהתקבל אפילו על ידי ספירת חפצים במקום אנשים לא יהיה במניין הזה שמתורגם בסוף לאנשים נגף ומגפה?

כתב רש"י נמצאו שני המנינים בשנה אחת, המנין הראשון היה בתשרי לאחר יום הכפורים שנתרצה המקום לישראל לסלוח להם ונצטוו על המשכן, והשני באחד באייר - חודש לאחר הקמת המשכן:

ואכן 2 הספירות באו לרמז לעם ישראל שלמרות שנסלח להם על חטא העגל במוצאי יום כיפור, בכל זאת לאחר הקמת המשכן שהשרו את השכינה בניהם, הם כביכול עם חדש בדרגה אחרת לגמרי.

וזו כפי שתירצתי מדוע בקידוש החודש אומרים כפילות "יראת שמים", בהתחלה אומרים "חיים שיש בהם יראת

כתב רש"י "קודש לה" - שמירת קדושתה לשמי ובמצותי, ולכאורה קשה שבפסוק יז' "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש" כתב רש"י "וינפש" - כתרוממו ונח, וכל לשון נפש הוא לשון נפש, שמשיב נפשו ונשימתו בהרגיעו מטורח המלאכה, ושואל רש"י הרי על הקב"ה כתוב (ישעיה מ) "לא ייעף ולא ייגע", וכל פעלו במאמר, בכל זאת הכתיב מנוחה לעצמו (כביכול לאחר שעבד 6 ימים) בכדי לשבר האוזן מה שהיא יכולה לשמוע.

עכ"פ הקב"ה רוצה שננוח מעמל עבודת השבוע, ואם כן מה שייך שנשמור שבת לשם שמים, הרי יש כאן רצון ה' להנאתנו שננוח מעמלנו, כדוגמת הברכה שמברכים על ברכות האילנות בחודש ניסן "וברא בו בריות טובות ואילנות טובים להנות בהם בני אדם".

ומצאנו כעין זה בגמרא פסחים סח' ששאלה סתירה בפסוקים שכתוב אחד אומר "עצרת לה' אלקיך" וכתוב אחד אומר "עצרת תהיה לכס" ומפורש שם שהנאת גוף בני האדם מכונה "לכס" ואילו תפילה ולימוד זה נקרא "לה", ולא זכור לי שהגמרא מתרצת שהנאת הגוף ביום טוב יהיה לשם שמים שנדע שה' רוצה שנהנה בהנאת הגוף, אלא דרשו או לימוד – לה', או אכילה ושתיה – לכס.

אבל נראה לתרץ במקום לדחוק, שיש 2 חלקים יש מנוחת הגוף אמיתית

וזהר לבנו – כי תשא

שאומרים במנחה בשבת "מנוחה שלימה שאתה (ה') רוצה בה, כי בכך אנחנו מתחזקים בהכרה ובאמונה כי ה' נתן שלוה לאדם, כי הוא הזן ומפרנס לכל, וברצון ה' לצמצם את הקללה של בזעת אפיך תאכל לחם למינימום.

וחלק במנוחת השבת ושמירתה זה הוא לשם ה', כי התעלמות מהלחצים ומהחובות כאילו נמחקו, זה מחזק את האמונה שהקב"ה זן ומפרנס ולא המלאכה מפרנסת אלא רצון ה' הוא המפרנס את האדם, ואכן מדויק מה

ויכתוב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים:

צום גדליה שהוא על **שבועת שקר** שמרמוז על השבועה שנשבע גדליה בן אחיקם לעם על הביטחון שיהיה להם בכניעתם לבבל, ובסוף גדליה נרצח והעם נפוץ לגלות וכביכול שבועתו לעם הייתה לשווא, עיי' **בירמיהו מ'**.

והדיבור האחרון "**לא תחמוד**" כנגד **יום כיפור** שבו אנחנו מתעלים לדרגת מלאכים **שאינו לנו תאוה וחמדת בני אדם** כלל רק דבקות בה' בלבד, והגוף נקי מכל החטאים וגורמי העבירה ומכל חמדת היצר.

ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני לחת העדת לחת אבן

אלא התשובה פשוטה היא, שהקב"ה נתן למשה את כל התורה כולה במתנה – התורה כולה שלך היא, אבל כביכול משה פתח חלק מהמתנה והתחיל להתעמק בה וללמוד ולחזור עליה עם הקב"ה, ובעצם למדו וחזרו על פרשת "**ואלה המשפטים**" חלק קטן מהמתנה,

וכן מוכח ממה שכתוב **בגמרא מנחות כט'** שמשם ירד לשיעור של רבי עקיבא ולא הבין מדברי רבי עקיבא כלום, עד כדי ששאל את הקב"ה למה שרבי עקיבא לא יתן את התורה במקומו, ועין מה שכתבתי קודם שבסוף ה40 יום של הלוחות השניות משה כבר ידע את כל התורה שבעל פה, אבל פסוק זה נכתב על לוחות ראשונות קודם שלמד משה תורה שבעל פה.

וזה דוגמא לחתן וכלה, שכל אחד קיבל מתנה שכל אחד שייך לשני, ובלשון התורה הבעל קנה וזכה באשה, ולאט לאט במשך הוא מגלה עוד חלק מהמתנה שזכה בו.

ואם אכן אדם ינהג כן בחייו, לקבל כל התנהגות שלא הכיר באשתו הטריה בפרט בשנה ראשונה שכתוב נקי יהיה לביתו, שיקבלה כגילוי עוד חלק מהמתנה שזכה בה, אזי אפילו הנהגות שלא היה רגיל להם יקבלם וינווטם לבנייה טובה של חי הנישואין ולא להיפך חלילה, כמו שאומרים מלימון לעשות לימונדה, ומכל חיסרון אפשר לנצל לדברים טובים, כי לא יהיה זכה זה יהיה כנגדו, אז כדאי לנווט את הכל לזכה, ועל זה כתוב על כל פשעים תכסה אהבה, שאם נקבל את האשה כמתנה ממילא כל הפעים יכוסו וינווטו לטובה.

הסבר נוסף ברש"י על המילה "כלתו" כתב מה כלה מתקשטת בכ"ד קישוטים הן האמורים בספר ישעיה, גם ת"ח צריך להיות בקי בכ"ד ספרים:

ומודה אני להקב"ה שזיכני ללמד נביאים בת"ת אמת ב"ב שמתוכם התחדשו חידושים נפלאים ביותר שלא היה לי שום סיכוי להגיע עליהם בלי לימוד ספרים אלו תודה לבורא יתברך, ולתלמידי המצויינים המחכימים את רבם, ובכל יום מתקיים מאמר רבי חנינא "הרבה למדתי מרבתי, ומחבירי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולם".

אני אעביר כל טובי על פניך – זה סדר תפילת יג' מידות

כמתנה טובה ה' וליג' מידות נתייחס שהיא כל טובי של ה', ממילא התפילות ובפרט סדר יג' מידות שהתפללנו ישפיע טוב עלינו אמון ואמן.

ודצוני להודות לידידי **מלונדון** שטורח להתפלל עלי ועל משפחתי ועל עלוני וספרי במשך שנים בקברי צדיקים, ואני מאמין שבכוח תפילתו השלימה זוכה אני לסייעתא דשמיא מיוחדת בכל השנים שזיכיתי לחסדי ה' וטובותיו, והקב"ה ימלא משאלותיו לטובה, ואזכה גם אני לצמוח בעבודת התפילה ולהרגיש את מתיקותה תמיד אמון ואמן.

יתכן בדרך דרש לומר שעשרת הדברות הם כנגד עשרת ימי תשובה, כפי שמצאנו בישעיהו א' טז' שכתב רש"י י' אזהרות של לשון תשובה יש כאן, כנגד עשרת ימי תשובה, וכנגד עשרה מלכיות זכרונות ושופרות.

ולפי זה הדברה הראשונה היא "**אנכי**" כנגד יום א' של ראש השנה, והדיבור השני "**לא יהיה**" הוא כנגד היום השני של ראש השנה, שעניינם "**מלכיות**", המליכוני עליכם - שנקבל עלינו מלכות ה', **והדיבור השלישי כנגד**

ככלתו – כתב רש"י ככלתו כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן, שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה. ולכאורה כוונתו כמו שחתן וכלה לא מכירים באמת זה את זה רק במהלך החיים את מכירים יותר ויותר.

אבל באמת משה קיבל את התורה במתנה אם כן קיבל את כולה ואם כן במתנה כן הכיר אותה.

אלא אולי הכוונה שבדרך הטבע זה כחתן וכלה שלא מכירים כך היה בדרך הטבע להיות עם משה, אבל היות וקיבלה במתנה הוא כן הכיר וידע את התורה כולה.

אבל אם כן מה הכוונה של רש"י בהמשך "**לדבר אתו**" - **החוקים והמשפטים שבואלה המשפטים**, הרי משה קיבל כל התורה כולה במתנה? וכן כתב רש"י "**לדבר אתו**" - מלמד שהיה משה שומע מפי הגבורה **וחזרין ושונין את ההלכה שניהם יחד**, ואם קיבל הכל במתנה בלי השקעה מצדו כי לא יסיפק הזמן, מה אם כן למדו וחזרו יחדיו?

ואם אכן אדם ינהג כן בחייו, לקבל כל התנהגות שלא הכיר באשתו הטריה בפרט בשנה ראשונה שכתוב נקי יהיה לביתו, שיקבלה כגילוי עוד חלק מהמתנה שזכה בה, אזי אפילו הנהגות שלא היה רגיל להם יקבלם וינווטם לבנייה טובה של חי הנישואין ולא להיפך חלילה, כמו שאומרים מלימון לעשות לימונדה, ומכל חיסרון אפשר לנצל לדברים טובים, כי לא יהיה זכה זה יהיה כנגדו, אז כדאי לנווט את הכל לזכה, ועל זה כתוב על כל פשעים תכסה אהבה, שאם נקבל את האשה כמתנה ממילא כל הפעים יכוסו וינווטו לטובה.

הסבר נוסף ברש"י על המילה "כלתו" כתב מה כלה מתקשטת בכ"ד קישוטים הן האמורים בספר ישעיה, גם ת"ח צריך להיות בקי בכ"ד ספרים:

ומודה אני להקב"ה שזיכני ללמד נביאים בת"ת אמת ב"ב שמתוכם התחדשו חידושים נפלאים ביותר שלא היה לי שום סיכוי להגיע עליהם בלי לימוד ספרים אלו תודה לבורא יתברך, ולתלמידי המצויינים המחכימים את רבם, ובכל יום מתקיים מאמר רבי חנינא "הרבה למדתי מרבתי, ומחבירי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולם".

מדוע נחשב סדר תפילת יג' מידות לדרגה שזה נחשב "**כל טובי**", ורש"י כתב שהקב"ה אמר למשה שאתה סברת שאם אין זכות אבות אין תקווה לעם ישראל, אז הנה לך כל טובי – שאני מוחל לעם ישראל ומצילם מעונש גם כשאין להם זכות כשאומרים לפני סדר תפילת יג' מידות.

ויש לנו להתעורר מזה ולהתפעל גם בלי חידוש!! שהטוב של ה', והגילוי שכינה של ה' זה בתפילה מיוחדת שמעוררים בה יג' מידות של ה', ואם ניגש לתפילה לא כעול וכמשא כבד שה' חייב אותנו אלא להיפך **נתייחס לתפילה**

וזהר לבנו – כי תשא

חג לה' מחר – איזה רווח עצום יצא מזה לעם ישראל

הבגיזה העצומה ככלה שזינתה בתוך חופתה כמובא בגיטין לו', בכל הקב"ה סלח לעם ישראל ולא עוד אלא שהסכים להשרות שכינה בתחתונים בתוך עם ישראל, בבחינת על כל פשעים תכסה אהבה.

ועוד ראה לדבר שעל כל פשעים תכסה אהבה קשור לחטא העגל, שכתב רש"י שמות כ' ב' "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" - ולמה אמר לשון יחיד אלוקיך? ליתן פתחון פה למשה ללמד סניגוריא במעשה העגל, וזהו שאמר משה (שמות לב) "למה ה' יחרה אפך בעמך" לא להם צוית לא יהיה לכם אלהים אחרים אלא לי לבדי/למשה לבדו, שאמרת "לא יהיה לך".

ולכאורה קשה הלימוד זכות והפתחון פה הזה שהקב"ה הכין לטובת עם ישראל עוד קודם חטא העגל, הרי בתחילת העניין בפסוק הקודם כתוב "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים", וזה לא שייך כלפי משה רבינו כי לא היה עבד ולא היה צורך להוציאנו ממצרים, ואם כן הלשון יחיד אכן מכוון לכלל עם ישראל ולכל יהודי ויהודי מכלל ישראל, ובכל זאת הקב"ה בעצמו יזם טענה זו כפתחון פה להגן על עם ישראל, למרות שטענה זו לכאורה מוכח מתוכה שאינה נכונה, אבל מאהבת ה' את עם ישראל הסכים לצרף גם טענה זו להגנת עם ישראל.

ובאמת ראה ראיתי בספר ברוך מרדכי הנ"ל שהביא מהמהרי"ל דיסקין זצ"ל, שתמה על הלשון "אך את שבתותי תשמורו", והסביר שפרשה זו אמר הקב"ה למשה כאשר עם ישראל כבר חטא בעגל, והקב"ה ברחמיו ובאהבתו את ישראל טמן הגנה לעם ישראל, שלמרות חטא עבודה זרה יש להם תיקון וכפרה, כדברי חז"ל שבת קיח' אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה [כדור] אנוש מוחלין לו.

ולסיים אביא מאמר ששמעתי בתחנה ברש"י מיהודי צדיק שהבית ישראל מגור כתב שחטא העגל שכתוב עליו "וביום פוקדי ופקדתי" יש בו חסד נפלא, שבכל זמן שיהיה קטרוג על חטאי עם ישראל, נוכל להשתמש בחטא העגל להגנת עם ישראל, שאם על חטא נורא כ"כ הקב"ה מחל לעם ישראל, כל שכן שהקב"ה ברחמיו ובאהבתו לעם ישראל ימחל לעוונות קטנים יותר של עם ישראל.

אך את שבתותי תשמורו – יסוד חובה במנוחת שבת, להתאושש מעמל השבוע או לצבור כוחות חדשים לשבוע הבא

ועשית כל מלאכתך - כשתבא שבת יהא בעיניך כאלו כל מלאכתך עשויה, שלא תהרהר אחר מלאכה.

ובעצם זה מהות שבת שנשבות ככתוב "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש". ואכן הקב"ה סיים את כל מלאכת הבריאה לפני שבת, ואין יותר להקב"ה מלאכה בבריאת העולם בשבוע החדש שלאחר השבת, וכך עלינו לשבות.

ואולי זה רמוז ב"אך את שבתותי תשמורו", שלא ננוח שיהיה לנו כח לשבוע הבא, אלא כשבת של ה', שננוח על עמל השבוע שעבר בלבד,

חסד לאלף דור היתכן? וכי יש 1000 דורות? ובמפרשים תי' שהכוונה רק להמחיש כוח הזכות שהוא פי 500 ממידת העונש שהוא 45 דורות, אבל לענ"ד יתכן שהיות ובימי המשיח יתבטל עונשי אדם וחווה ולא יהיה צער הריון ולידה וצער גידול בנים, א"כ כשם שיהיה הריון ולידה ביום 1 כדברי רבן גמליאל שבת ל', כך יגדלו מיד הילדים כמו שהיה אצל קין והבל שמי גדלו לאיש ומיד התחתנו עם התאומות שלהם, וממילא כל דור יהיה קצר מאוד כמה ימים בלבד, ויתכן שמה שאמרו בע"ז ה' שאין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף, הכוונה שבימי המשיח כבר לא יהיו נשמות הזקוקים לגוף שיחד יתקנו ויעמדו בניסיונות, כי כבר לא יהיה יצר הרע, וממילא כל אלפי הדורות שזה רוב רובו של הדורות יחיו בלי ניסיונות ויחיו בשכר נצחי, ולמרות שלא עמדו בניסיונות, בכל זאת הם זוכים לטוב ניצחי בזכות אבותינו הקדושים כבני עשירים שזכו בירושה, שהאבות משפיעים שפע טוב וניצחי לאלפי דורות בלי שאלפי הדורות יעמלו כלל, וזה מלמד על עוצמת החסד, הן של האבות הקדושים, והן על חסד ה' שחפץ להטיב לבריותיו.

יום כיפור כפורים - ביום כיפור ירד משה עם הלוחות השניות, וכתוב שחמשה "לא ידע" כי קרנו אור פניו, ולכן שם מסיכה על פניו כשסיים ללמד תורה את עם ישראל. ואכן יום כיפורים כפורים, ומצאנו בחינת עד דלא ידע אצל משה, וכן מסכה, וכן קרנו אור פניו באור התורה, ואכן כפורים יש את הבחינות הללו מסיכה ועד דלא ידע ואור תורה, כמאמר הגמרא ליהודים הייתה אורה זו תורה. ובדרך רמו, כפי שאצל משה לא ידע את גולותו, כך כפורים כשאדם משתחרר יתגלה גולותו הרוחנית, ואם אחד יודע שאין לו מעלה רוחנית שלא ישתחרר ויצא שמויות חלילה, וכשאדם משתחרר כביכול מסיר הוא את מסכת פניו.

ראיתי בספר ברוך מרדכי להרב ברוך מרדכי הלוי פריינד זצ"ל שהביא מספר שבלת של לקט לתלמידי האר"י, שאיך יתכן שאהרן אמר על עבודה זרה שחג לה' מחר? ותיירץ שאכן כתוב בנביא שכל הצומות יהפכו לחגים.

ונראה להוסיף על דבריו, שהרי בפרשת תצווה לא הוזכר שמו של משה כדברי בעל הטורים כי קללת צדיק אפילו על טעות מתקיימת, וכדברי רש"י על פטירת רחל מקללת יעקב בטעות, אם כן דברי אהרן גם אם היו בטעות חייבים הם להתקיים, ולכן הקב"ה קבע שבדיקוק בימים שהיו ימי צום על חורבן ועונש לעם ישראל יהפכו לימי חג.

ואומנם יתכן שלולי קביעת אהרן זו לא היו נהפכים ימי הצום שבהם ארעו דברים מחרידים לעם ישראל כשבירת הלוחות, לימי שמחה, כי זה מזכיר את העוונות שעשו, וכשם שמצאנו בדומה קצת בנביא הושע ב' יח' "והיה ביום ההוא נאם ה' תקראי אישי ולא תקראי לי עוד בעלי, והסרתני את שמות הבעלים מפיה ולא יזכרו עוד בשמם", שלא יקראו יותר בעל כי זה מזכיר בעל של עבודה זרה, ואולי בגלל שאולי שה' לא רוצה שיוזכר שבעבר עם ישראל עבד עבודה זרה.

אז אם כן גם אם העוונות יהפכו למצוות עדיין זה מזכיר עוונות, וגם לא ברור שיהיה תשובה מאהבה כי ה' הבטיח להביא גאולה בכל מקרה גם אם עם ישראל לא יהיו צדיקים, ולמרות שכתוב שאליהו הנביא והמשיח יחזירו בתשובה את עם ישראל בכדי שיהיו ראויים לגאולה, עדיין לא ברור שזה יהיה תשובה מתוך אהבה ויל"ע.

ואולי לכן כתוב "וירא משה את העם כי פרע הוא כי פרעה אהרן לשמצה בקמיהם", ולמרות שכל כוונת אהרן הייתה אך ורק למנוע מהם את חטא העגל וניסה לעכבם בעבודה איטית, בכל זאת כתוב לשונות קשים על אהרן שבייש אותם לדורות כפי שכתבו בעלי התרגום אונקלוס ויונתן.

ויתכן שאכן הביוש הוא שבגלל אהרן שאמר חג לה' מחר, נהפכו כל הצומות שנקבעו בגלל החטאים לימי שמחה וחגים, אבל עדיין כביכול נשאר זכר לחטא העגל בכך שנקבע חג במקום הצום שנקבע על חטא העגל.

אבל עדיין יש בזה צד של חסד עצום, שזה גם מזכיר שהקב"ה אהב אותנו מאוד למרות חטא העגל, שלמרות